

N Nr. 7

1. APRILNUMMER 1943

Belgia 3.— fr. / Böhmen-Mähren 4.— kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 5 fr. / Hellas 150 dra. / Italia 3 lire / Kroatia 10 kuna / Nederland 25 cents / Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 25 lei / Serbia 6 dinar / Sverige 55 øre / Sveits 50 rappen / Slovakia 3 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 20 kurus / Ungarn 40 fillér / Sørsteiermark, Ostland 40 Pig

Signal

*Mannen
med den ene-
stående militære
løpebane*

*Se billedberetningen
på side 4*

REPORT FROM TOKIO

Det hører til sjeldenhetene at en ambassadør få måneder etter den ufrivillige avbrytelse av sin virksomhet åpent forteller sitt folk at det var en kjempedumhet at man lot det komme til krig. Dette sjeldne tilfelle foreligger i og med den tidligere nordamerikanske ambassadør Joseph C. Grew's bok, som er kommet ut i New York under titelen „Report from Tokio“.

Joe Grew er en gammel erfaren diplomat. Før forrige verdenskrig var han ti år i Berlin, inntil han hodekulls måtte pakke koffertene sine. Det samme hendte ham no etter ti års opphold i Tokio, da han i desember for et år siden plutselig måtte forlate den mur-omgitte ambassadebygning, hvis byggestil skulde symbolisere en forening mellom orient og oksident. Grew kjente japanerne. Det burde vært hans fordel. Roosevelt, Hull og Knox kjente ikke japanerne. Det var Grew's handicap. Man vet at han i lang tid har advart Washington mot å undervurdere japanerne. Så seint som et halvt år før Pearl Harbour kom han i den eksklusive „Tokio Club“ — under hentydning til at han selv allerede i en årrekke har vært nesten døv etter et jaktuhell i Sørhavet — med den vittige bemerkning: „Det er en kjent sak at jeg hører dårlig, men dessverre hører de enno dårligere i Washington.“

„En av de første forutsetninger i krig“, skriver han, „er å kjenne fienden. Det amerikanske folk er i det hele tatt utrolig dårlig informert om en av våre fienders styrke — om Japans styrke.“ „Japanerne“, mener han, „visste hva vi tenkte om dem — nemlig at de er karer av liten vekst, at de imiterer, at de i denne verden av menn og nasjoner ikke er overdrevent betydelige. Jeg er mer enn en gang blitt beskjemmet over den overdrevne selvsikkerhet hos våre engelsktalende folk i Japan. Jeg har i en årrekke lagt merke til hvordan disse japanerne iakttok oss. Jeg merket herunder den kalde, drepende forakt hos japanerne for de av våre landsmenn som blæret seg med vår makt uten at vi dog hadde grunnlaget for en sådan, eller for dem, som selvtilfredse så muligheten for en krig med Japan i øynene, uten å forstå hvilken fryktelig makt disse japanere i virkeligheten er.“

Med denne bemerkning har Grew utvilsomt siktet til dilettantene i Det Hvide Hus og i State Department. Man behøver bare å minnes hva marineminister Knox uttalte nøyaktig et år før Pearl Harbour, nemlig: „De forente stater er rede til å møte det japanske bløff. Den amerikanske flåte er parat dersom Japan tilsikter et selvmorderisk angrep på De forente stater.“ Derfor kan man forstå hvilken situasjon Grew befant seg i i den vakre ambassadebygning i Tameikegaten i Tokio, da han hørte denne tåpelige tale. Riktignok var japanernes virkelige styrke også skjult for ham, ambassadøren, men han hadde dog en

anelse om at den var veldig. Og enno verre enn dette: Grew så med fortvilelse at det siste japanske forsøk på å komme til en fredelig løsning, som var innledet i august 1941 med fyrst Konoyes handskrevne brev, av Roosevelt kortsynt ble utlagt bare som et tegn på japansk svakhet.

Ikke mindre fortvilt ser Grew no hvor lettferdig og feilaktig Roosevelt fremdeles ser på det japanske problem, selv etter de alvorlige slag ved Pearl Harbour og Japans veldig maktutfoldelse i Stillehavet. Han skriver derfor med advarende røst: „Japanernes felttog i sør er vel gjennomtenkte. I dag er Japan sterkere enn noensinne. Disse erobringer er langt større enn vi overhodet har vært klar over. De omfatter mer enn ti ganger omkretsen av det japanske rike for et år siden — områder som hittil tilhørte kineserne, britene, hollenderne og amerikanerne. De omfatter en befolkning som er tre ganger så stor som det japanske rikets befolkning. De omfatter mange landdeler, umåtelige hjelpekrefter og millioner mennesker, hvorav størsteparten er lærvillige og føyelige.“

Enno kort tid før Pearl Harbour trodde de fleste nordamerikanere, inklusive de ansvarlige politikere i State Department, fullt og fast at De forente stater i tilfelle av en krig i Stillehavet vilde ha lagt Japan i ruiner i løpet av tre måneder. Grew synes enno selv i 1943 i sitt land å ha støtt på liknende tåpelige feilvurderinger av japanerne og den nordamerikanske styrke. Ellers hadde han neppe funnet det nødvendig å si sine landsmenn følgende:

„Jeg kjenner Japan. Jeg kjenner disse japanerne meget nøye. De vil ikke komme til å bryte sammen. De vil hverken moralsk, fysisk eller økonomisk bryte sammen selvom muligheten for et nederlag skulde grine dem imøte. De vil da spenne livremmen ytterligere inn, de vil redusere sine måltider fra en skål ris til en halv skål ris og kjempe videre til den bitre slutt... Den japanske armé har et stort forsprang for sine fiender i Øst-Asia, nemlig erfaringen fra fem års hard kamp i China. På dette eksperiment—felt har de, så meget det enn har kostet dem, bygd opp en krigserfaren armé i den største av alle militærskoler — i selve krigen... Denne japanske armé sitter allerede på Aleutene foran vår husdør... Den japanske armé og den japanske nasjon er i så høy grad blitt ett og det samme, at det er vanskelig å si hvor det ene begynner og det andre slutter.“

Så vidt Joe Grew. En mann, som må vite det, men som Roosevelt for ikke trodde på og som han no ikke tror på. Den som ved bedømmelsen av alle faser i denne annen verdenskrig ikke setter riktig inn den japanske faktor, vil flere ganger måtte gjøre om igjen regnestykket, som da vil gå opp slik som i Pearl Harbour og Singapore.

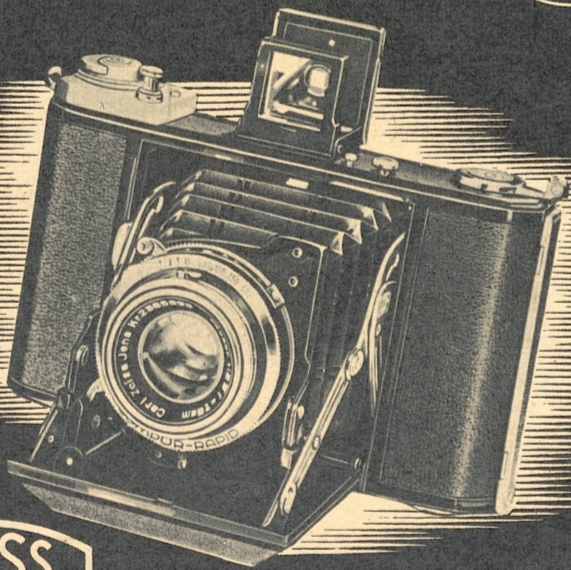
G. W.

COPYRIGHT 1943 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Nutidens mennesker
nyttiggjør seg det tekniske framskritt.
Skrivemaskinen hører også til dette —
på kontoret og heime. Naturligvis en
god, moderne maskin: en liten eller stor
CONTINENTAL

Ikonta

ZEISS IKON AG. DRESDEN

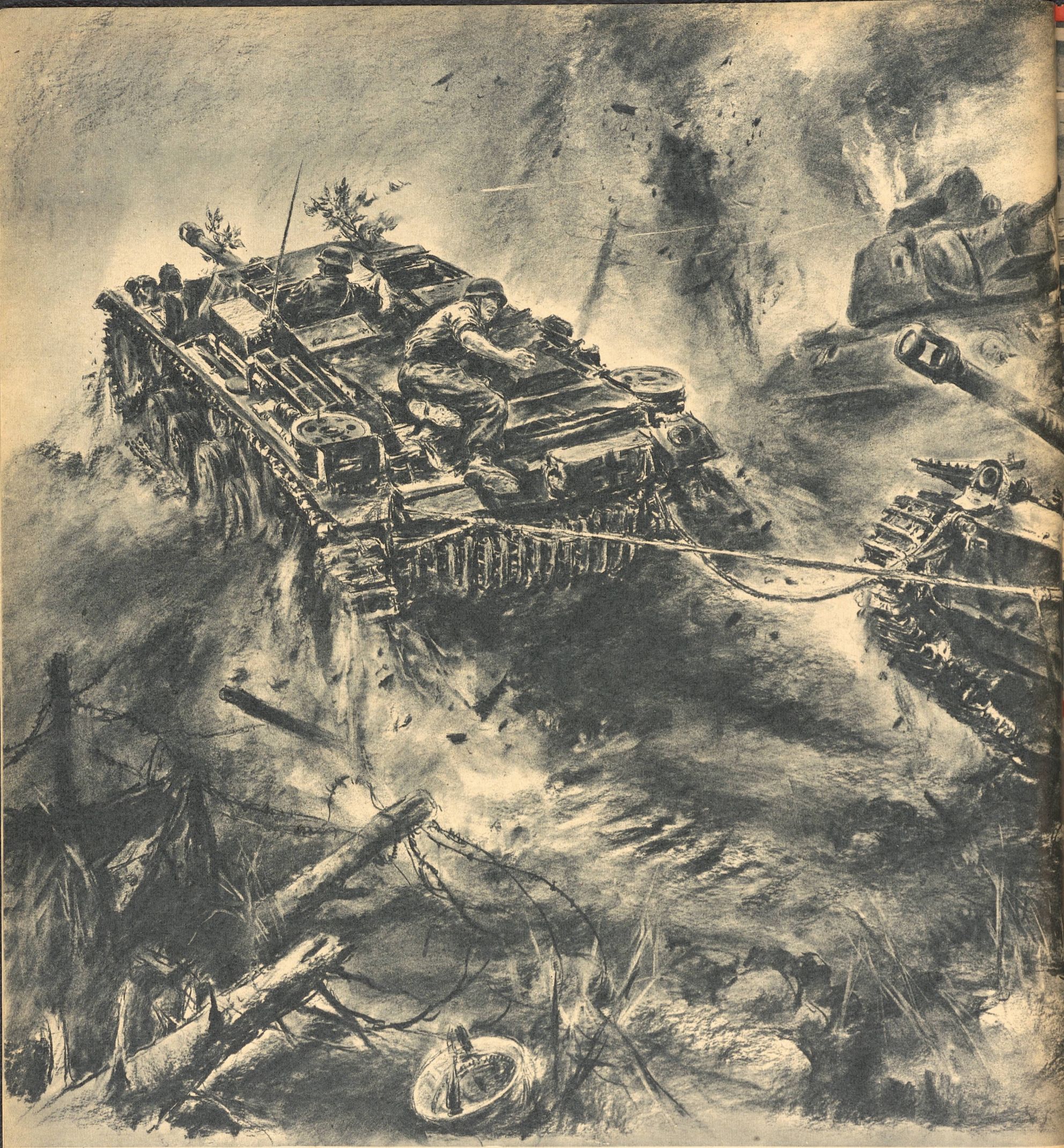
INFORMER DEM NU, KJØP I FREDSTID
SKARPMOEN & CO., DRONNINGENS GATE 36, OSLO

ALARM I TUNIS

Flyvende festninger over den åpne by. Få minutter etter de amerikanske bombefly angrep; en fransk reservopolitikonstabel bringer et såret barn til nærmeste sanitetsstasjon. Se billedberetningen på side 14.

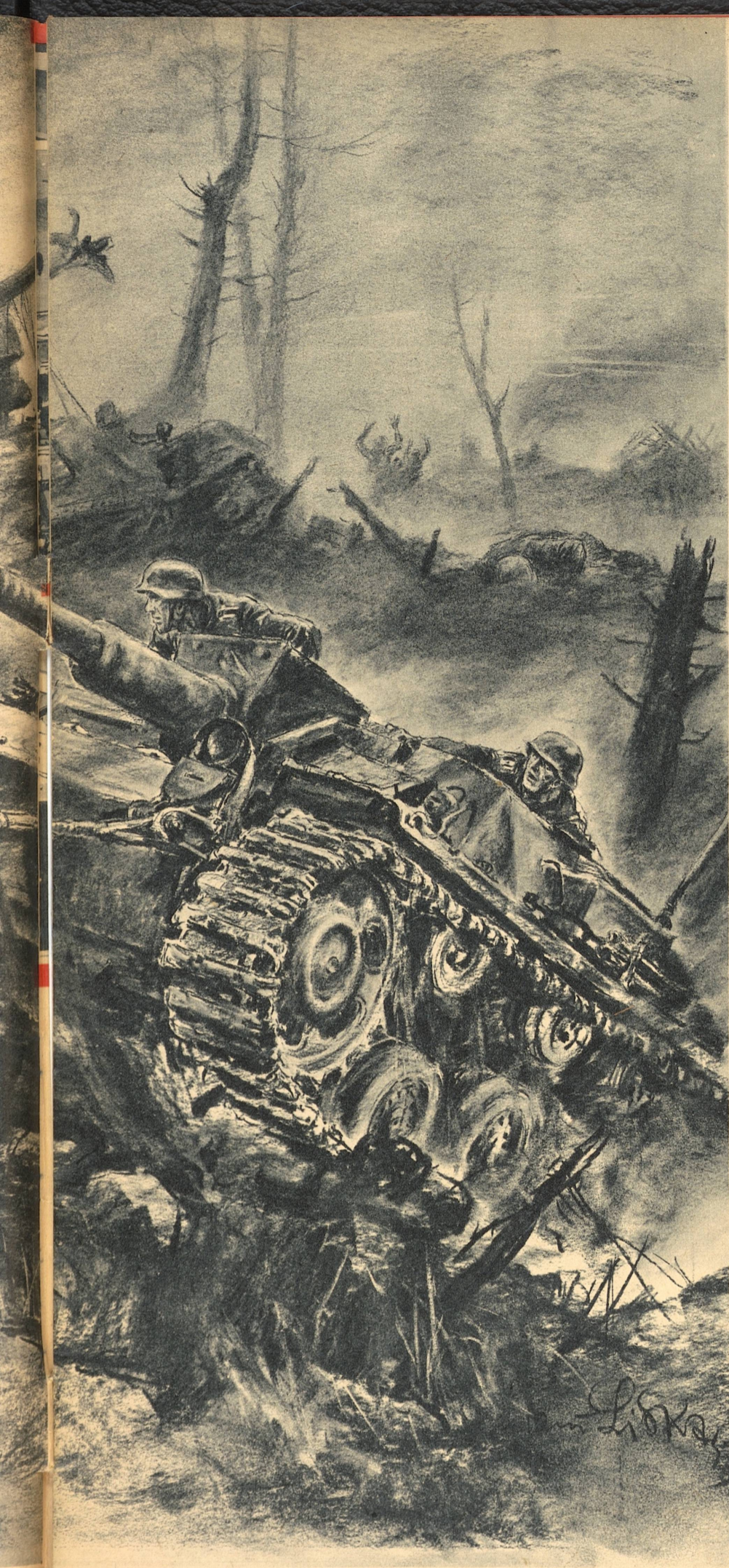
PK-foto : Krigskorrespondent Wundhammer

EN MOT FEMTI

En beretning om en seierherre i seksti panserdueller

„Signal“ snakker med en mann som for 5 måneder siden dro i felten uten noe som helst ordensband på soldatertrøyen og som i dag — noe som er helt enestående i denne krig — er innehaver av den høyeste utmerkelse som tildeles for særlig tapperhet og kløkt: eikelauvet til ridderkorset

Det var ved Rsjev! Primozic som den gang var fanejunker, skjøt dag og natt de stadig angripende sovjetpansere i stykker. Den ene dagen fem, de to neste dager atter fem. Den fjerde dagen hadde han den oppgave å dekke divisjonens flanke. Det var en svær kamp. Han skjøt vekk sin siste granat og sto no alene og vergeløs i terrenget med sin stormkanon. Det var fare for å bli omringet. Han kunde bare forsøke å bryte gjennom et eller annet sted. Da får han øye på en annen tysk stormkanon, som var blitt truffet av en fiendtlig pansergranat og som allerede tidligere hadde måttet gi opp. Der satt fire kamerater i den ute av stand til å verge seg. Men Primozic vilde ikke la dem og kanonen deres falle i fiendens hender. Han ser seg omkring: Sovjetrusserne er allerede kommet 100 meter inn på dem. No kjører han hurtig fram foran den kampdyktige stormkanon, stopper og springer ned. To ståltrådtau hadde han allerede fått tak på i forvegen. Midt under den verste fiendtlige ild binder han det fast til kameratenes stormkanon, løper tilbake, springer opp, gjør fast de andre endene på sin egen stormkanon og sleper sovjetrussernes tilsynelatende sikre bytte vekk foran nesene på dem. Motstanderen skyter som rasende etter dem. Noen treffere preller av og er uten virkning. Primozic kjører alt hva panserkjedene kan holde og bringer virkelig begge stormkanonene tilbake til de egne linjer

Foran Rsjev: 24 av panserbrigaden Stalins panservogner ødelagt. For denne storartede bedrift får den daværende fanejunker Primozic i september 1942 ridderkorset

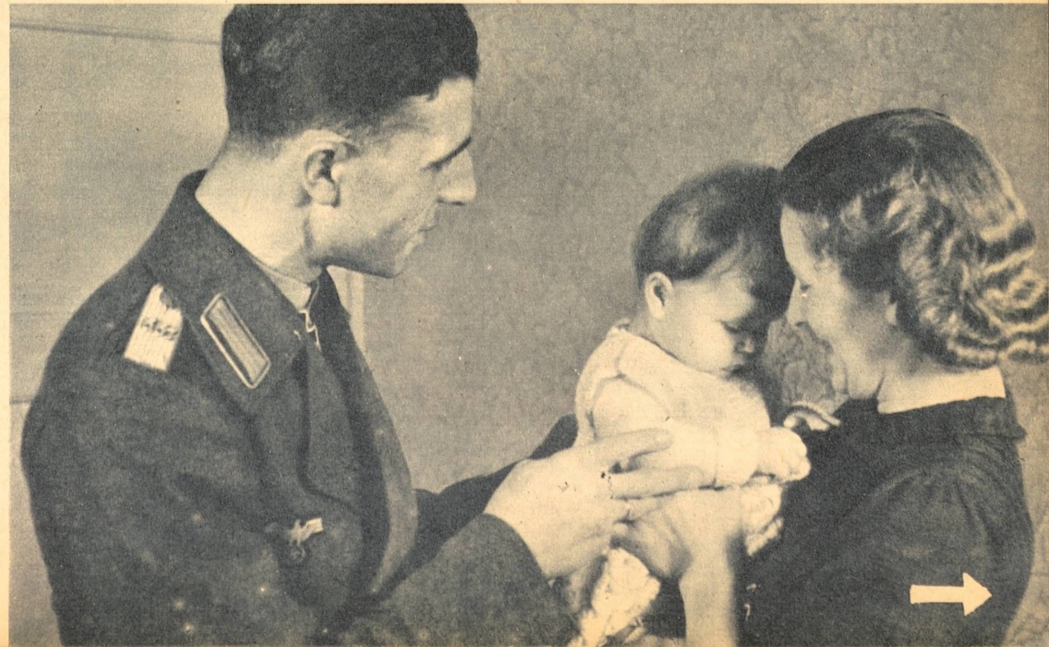

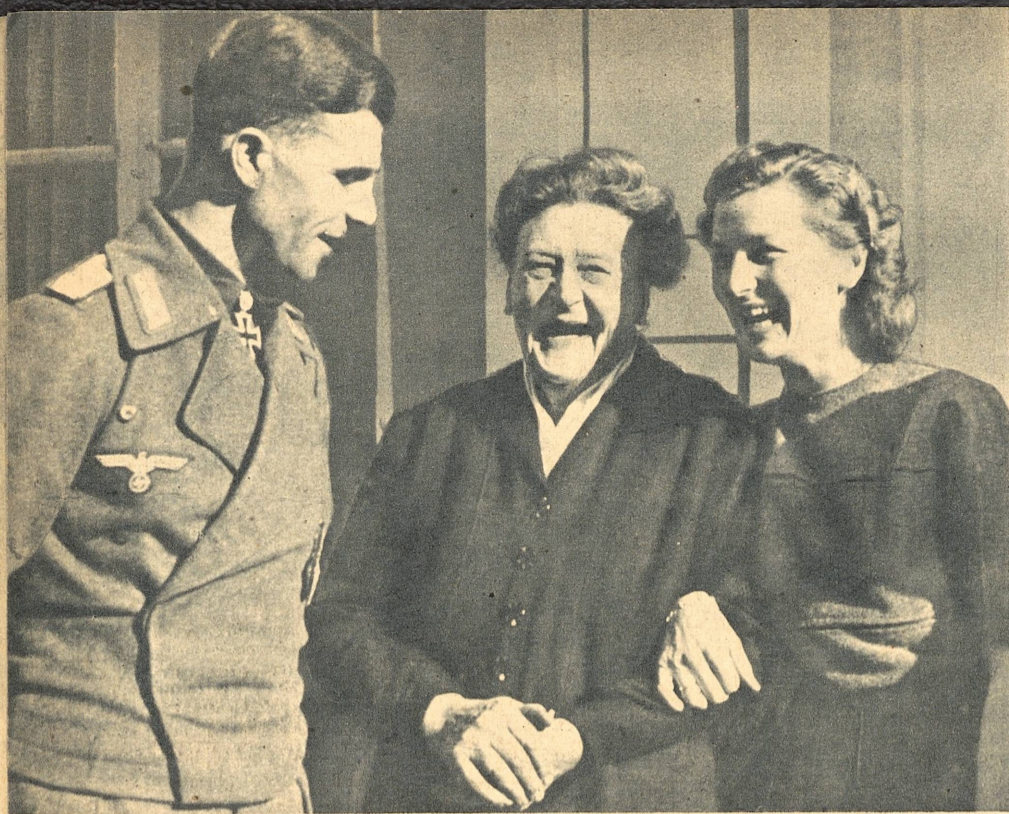
Februar 1943: dekorert med elkelauret. Eikelauvinnehaveren, som på grunn av utvist tapperhet overfor fienden samtidig ble forfremmet til løytnant, ankommer sammen med sin kanonbetjening til en jernbanestasjon i Berlin under sin reise på ekstrapermisjon

↑ Foran mikrofonen i Berlins radiosender. Primozic forteller om de kamper som han og hans kamerater har vært med på. De alene har ødelagt 60 sovjetpansere

↓ Hos hustru og barn i Fulda. Den lille datteren, som bare er 8 måneder gammel, finner øyensynlig faren noe fremmed da han kommer på permisjon

„Primo“ privat. Her forteller han akkurat sin mor og sin unge kone at han hadde større angst foran mikrofonen i Berlins radiosender enn overfor sovjetpanservognene ved Rsjev

↑ Gutter fra Fulda besøker „sin“ eikelauvbærer, og han må fortelle dem hvordan man skyter i stykker en panservogn

Noe som stadig gjentar seg i disse dager: En god bekjent gratulerer Primo som løytnant og med eikelauvet

En spaseretur med „pansernes skrekk“

Vi går en tur med løytnant Primo — med „Primo“ som han heter i den familiære omgangstone — gjennom gatene i hans heimby Fulda. Han er heime på permisjon. Han var vært gift siden 1940. Først for et par dager siden fikk han eikelauvet til ridderkorset. Hans berømmelse er altså av ny dato, og på titelsiden til en uthengt dagsavis leser vi i forbigående den fete overskrift: „Pansernes skrekk i Rsjev“. Primo smiler. Det er han som er ment. Ved Rsjev skjøt han i stykker 39 panservogner og gjorde seg dermed fortjent til ridderkorset.

Ser han no virkelig ut som en „panserskrekk“ der han går ved siden av oss? Egentlig ikke. Da må man nok først ha vært med ham ved hans stormkanon, og selv vært vitne til hvordan han ganske alene med sitt våpen holdt stand mot en sverm av pansere som rullet fram mot han over den vide steppe. Men man forstår hvordan han har gjort seg fortjent til dette navn, når han forteller om det på sin fordringsløse, nøkterne måte, som om han var redd for at en livligere skildring vilde virke skrytende.

Han spaserer sammen med oss gjennom den gamle bydelen i Fulda som er bygd i barokkstil, de smale gater har helt og holdent konserverert denne stil med unntagelse av et par symboler på den moderne teknikk, som nesten umerkelig har sneket seg inn. Ja, selv telegraftrådene munner inn i et av brannvaktens takvinduer, der ser ut som et barokt dueslag, og de hvite isolatorene ser ut som duer der sitter utenfor.

Primo selv kjenner ikke sin heimby så godt som andre av byens innvånere. Først i 1939 lærte han her sin hustru å kjenne („...det er ikke noe spesielt ved den historien“, sier han. „En kveld satt jeg sammen med noen andre soldater i et danselokale. Det var en stol ledig ved vårt bord... slik begynte det“. I 1940 giftet han seg, og da han siden var med på felttogene i vesten og østen og bare et par ganger heime på permisjon, så vet han nesten bedre beskjed i Rsjev enn i Fulda. Han er født i Backnang i Württemberg. Hans far som var garver der, falt i Frankrike under den første verdenskrig.

„Hvor er det noe på ferde?“

Primo er en av den slags folk som i rolige tider, i rolige omgivelser og i et rolig yrke snart finner det hele noe for ensformig, som vil ut fra den rolige illeværelse, som alltid speider etter noe de kunde være med på, der hvor livet er mer broket og spennende, der „hvor det er noe på ferde“ — som man pleier å si.

I 1934 arbeider den 20-årige Primo enda i et kleinsmedverksted i sin fødeby Backnang. Han er ingen dårlig kleinsmed og han arbeider heller ikke uten lyst, men han er allikevel klar over at han ikke kommer til å bli ved det yrket. En vakker dag ut på somme-

Frankrike var ikke nok for ham, for det våpenet som han rykker fram gjennom Frankrike med, er „for langsomt“ for han. Primo, som den gang enno var fanejunker, er med det forspente artilleri, og før han vet ordet av det, og før han er kommet riktig i gang der det går varmt for seg — er krigen i vest til ende. Så finner han endelig det riktige våpen for seg, et som er tungt og dog raskt, et som svarer til hans temperament, et våpen som han føler seg ett med, akkurat som rytteren på sin hest, nemlig stormkanonen. Krigen i øst har allerede begynt, men Primo er i Schweinfurt for å lære opp en avdeling reservetropper og har ingen utsikt til å komme ut. Han må bli der enno fire måneder. Da blir det en dag spurt etter frivillige for stormartilleriet. Primo melder seg og skjønner straks at stormkanonen, det er hans våpen. Han oppholder seg en måneds tid i Jüterbog, og så bærer det østover. Ved Vjasma blir de løst ut, nå skal det endelig gå løs. Uten noen som helst utmerkelse på soldatertøyen er han kommet til østfronten Fem måneder seinere har han ridderkorset. Fra jernkoiset av 2. klasse stiger han i løpet av fire uker til ridderkorset. På én dag, den 15. september 1942, tilintetgjør han med sin stormkanon 24 sovjetpanservogner og forhindrer dermed ganske alene et fiendtlig gjennombrudd ved Rsjev. Etter å ha sønderskutt den 60. panservogn i øst, blir han som den første underoffiser i hæren dekorert med eikelauvet til ridderkorset, og på grunn av utvist tapperhet overfor fienden forfremmet til løytnant.

Den „gode omgangstone“ overfor sovjetpanservognene

Den som har sønderskutt seksti sovjetpanservogner, kan fortelle endel om hvordan man omgås dem. For det er ikke så ganske liketil å skyte dem i stykker, man må være i besittelse av visse omgangsformer overfor dem, former som ikke nettopp er høflige, men dog taktisk kloke. Løytnant Primo som i øst har vært med på de store sommeroffensivers framrykning, men som også kjenner til den harde kamp om noen meters terreng, dueller på liv og død, og bitre, nesten håpløse øyeblikk — han vet når det er riktig enten å vente ganske kaldblodig, eller å gå løs på fienden med dødsforakt, enten å prøve seg forsiktig fram eller å legge breisiden til. Da den første panservogn som han skjøt i stykker i øst, — på en avstand av 1500 meter — ble liggende truffet av prosjektilet fra hans stormkanon, da var det for ham og hans kanonmannskap en begivenhet, „en pokkers affære“, som han sier. Men først da han hadde skutt i stykker de neste ti, tyve og tredve panservogner, fant han den riktige „tone“ i omgang med sovjetpanservogner, med de små bevegelige og de svære klossene, med den på 52 og 60 tonn, med de enkelte panservogner og dem som kom rullende innover steppene i skarevis.

Giselher Wirsing: Å være hammer eller ambolt ...

Se side 8

ren samme år, legger han hammeren fra seg og går inn som aktiv soldat i den daværende 100 000-manns hær, som riktignok bare tok ut de aller beste folk til militærtjeneste. Av seksti ansøkere ble bare tre antatt, og én av dem var Primo.

Men alltid har han denne utålmodigheten i seg, som driver ham vekk når det hender for lite. Selv det over alle forsvarslinjer framstormende felttog i

Pågangsmot er bra, men passer ikke i enhver situasjon. „Å skyte hurtigere og allikevel være roligere, det er det det kommer an på“, sier Primo. „Når det kommer en sverm med panservogner, så skal man ikke straks skyte på de nærmeste, men på de farligste, og aldri bli nervøs. Ofte kan det være riktig å skyte på 1500 meters avstand, ofte først på tre hundre, to hundre, eller ett hundre meter. Ja, mangen gang

er det riktigere i det hele tatt ikke å skyte og å kjøre overraskende forbi et par panservogner, for så først å angripe den tredje. Og så må man søke å unngå å skyte på panservogner som allerede er ødelagt. „Det kan også forekomme“, forteller han. Ved Rsjev dukket han en dag plutselig opp med sin kanon foran en gruppe panservogner, og måtte passe på for ikke skyte sønder en panservogn to ganger.

Alle menn i Primozics stormkanon-avdeling hadde meldt seg frivillig til dette våpen. Med tiden hadde de i stadig nye kamper lært hva det koster og hva det betyr å holde hodet kaldt ved den kjempende stormkanon, hva det vil si, som ovenfor nevnt, å skyte raskere og allikevel holde seg roligere. Og en ting til må stormartilleristen kunne: det å vente.

Syttent ødelagte panservogner på én time!

Stormkanonene ledsager de stormende infanterister som kjørende artilleri; de er tunge som panservogner,

Midt under ilden røk kjeden. Primozic har alltid kunnet stole trygt på kjøreren til sin stormkanon, underoffiseren Braun fra Oberbayern. En gang ble kanonen sittende fast, beltekjeden var røket. Kjøreren steg ut og begynte sammen med en kamerat å reparere kjøretøyet midt under et angrep. En tredje overtok forsvaret, liggende på stormkanonen. Med kjørerenes behendighet og meget hell lyktes det dumdristige foretagende. Kjeden haket innpå igjen, stormkanonen kjørte og kampen kunde fortsette. Primozics kamerater ble forresten alle sammen forfremmet en tjenestegrad og ble tildelt Det tyske kors i gull

PK-tegninger: Krigskorrespondent Hans Liska

men flatere bygd og uten tårn. „Akkurat som Hannibals elefanter vil vi skremme fienden“, sa en avdelingskommandør. Men før det kommer så langt må stormartilleristene ofte vente i lange og bitre timer, hvor de ikke har noe annet å gjøre enn å ligge i beredskap og bannende se på hvordan det fiendtlige artilleri skyter seg inn, hvordan hvert nedslag blir nøyere: først når de første fiendtlige panservogner ruller fram etter kuleregnet, da er deres time kommet. Da bærer det løs, veltende trær og busker under seg kjører de fram og og begynner sin kamp, der er som en kamp mann mot mann.

Løytnant Primozic forteller om den 15. september ved Rsjev. Altså det var slik: Sovjetrusserne tenkte på et gjennombrudd. Før stormen satte de

inn med kanon fra tungt artilleri. Stormkanonene ventet. Bare Primozics kanon og én til, for flere var ikke beredt til innsats i øyeblikket. Stormartilleristene selv lå sammenkrøpne i granathuller og ventet på at skytingen endelig skulde opphøre. „Man kan gråte av raseri“, sier Primozic, „når man må ligge slik og vente og ikke kan gjøre noe.“ Endelig tidde artilleriet, de første sovjetpanservogner kom, de rullet allerede forbi oss, da vi sprang til kanonene. Det var denne dagen at Primozic skjøt i stykker 24 panservogner etter hverandre. Først de enkelte, som var kommet igjennom — på hundre og hundre — og femti meters avstand — og for det meste med ett skudd. Så kom der flere sovjetpansere etter. Først og femti på én gang. Den andre tyske stormkanonen var falt

vekk allerede i begynnelsen. Primozic sto helt alene overfor stormangrepet. Og det ble gjennomført av et elitekorps, det var nemlig panserkorpset Stalin som angrep. Av de 24 panservogner denne dagen ødela Primozic 17 i løpet av én time.

Hva er egentlig mot?

Under vår samtale med Primozic som på grunn av utvist tapperhet overfor fienden er blitt forfremmet til løytnant, forsøker vi å komme inn på temaet: hva er egentlig mot og tapperhet? En kar som han måtte vel ha noe å si om dette. Men denne mann som klarte brasene så fint hin 15. september, som har kjempet seksti ganger med sovjetpansere og som slett ikke skjøt dem i stykker med det første skudd, men som mangen gang først etter en het duell såret den fiendtlige koloss dødelig med det syttende eller attende skudd, denne mann sitter der nesten rådløs foran oss og studerer på om han egentlig har vært modig eller ikke. Han vet det ikke og han bare gjentar hva han allerede har sagt: „Det gjelder å være kaldblodig!“

Å VÆRE HAMMER

ELLER AMBOLT . . .

Av Giselher Wirsing

Når man tar seg noen minutters tid til å tenke seg om, så står de skjebnesvangre problemer, som denne krig innebærer, for ens indre øye. Hvilken betydning har frontene i dag? Må eller kan deres linjer revideres? Har krigens lover forandret dens mål, eller har målene forandret dens lover?

Atter en gang har den store verdenskamp scenebilde undergått en forandring. Med uhemmet brutalitet forlanger krigen sin rett. De store makter er på ny — ja, kanskje for første gang overhodet i denne krig — blitt tvunget til å legge kortene på bordet. På samme måte som Tyskland må England og De forente stater no da den sovjetrussiske kommunisme har oversvømmet den første demning, erklære hvorhen denne krigens veg skal føre dem, hva de har som mål og program.

Der hvor de tyske arméer i snø og is har trukket seg vestover for å opprette nye motstandslinjer, nye og enda sterkere demninger, der er hele folkeslag med et fryktelig ramaskrik sunket ned i en rasende strømhvirvel. Helt fra seg selv og nesten ute av stand til å snakke, har enkelte flyktninger fra de kaukasiske landsbyer som klarte å slå seg gjennom, fortalt hva som hendte der, da de sovjetrussiske divisjoner rykket inn. Det er fullstendig nok å kjenne til disse kaukasiers og kosakkers skjebne. Hva som foregikk og hvordan det skjedde, behøver ikke å fortelles. Den som tier, glemmer dog ikke.

Derfor sier vi: no må de store makter ut med språket. Så vidt man kan se, er det allerede skjedd. Den fiksjon at der fantes en såkalt front for de allierte, er spredt for alle vinde. Den fins ikke. De tre stormakter, som Tyskland, Italia og Japan med deres forbundsfeller kjemper imot, har bare det negative mål felles at de vil beseire aksemaktene og Japan. Ellers intet. Enno mer enn den forrige sommers og høsts begivenheter, har det annet vinterfelttog i østen bevist dette.

Europa — imperium russicum?

Først no kan man forstå hvorfor Stalin ikke lot seg representere i Casablanca og hvorfor det heller ikke kom til noen drøftelse med russerne, da Churchill på tyrkisk grunn var så nær det russiske maktområde. I det øyeblikk da Stalin hadde grunn til å håpe på framgang for de sovjetrussiske våpen, hadde han ikke den minste interesse av å føre politiske samtaler som kunde binde ham. En diplomatisk konferanses spilleregler var ham fullstendig likegyldige, så snart han hadde følelsen av ikke å trenge til dem. Isteden har kravet om at de baltiske stater og den største del av Romania må bli deler av Sovjetunionen, avslørt den første fase av dens europeiske ekspansjonsprogram. Ingen vil være så freidig å bestride, at det bare dreier seg om den første fase av programmet, og at der vil følge ytterligere program-punkter, hvis Stalin klarte å trenge videre fram mot vest. Man har alltid

måttet regne med at sovjetrusserne først vilde avsløre sine imperialistiske planer, når de hadde oppnådd større resultater. Det overrasker oss ikke.

De sovjetrussiske mål ligger klart i dagen. De går ut på innlemmelse av Europa. Bak denne hekatombe av blod, raker Dostojevskis uhyggelige krav dystert opp, det som han i 1878 frysende i sitt takkammers med feberhender formulerte slik: „Alle mennesker må bli russiske! Framfor alt russiske. Når allmenneskeheten er en russisk nasjonal-idé, så må framfor alt hver og en først bli russer!“ Oversatt til våre tiders språk, betyr dette ikke noe annet enn at Sovjetunionen betrakter Dardanellene, Adriakysten, Göteborg

debatter enn selv det så viktige tonasjespørsmål og det for den engelske flåte uløselige u-båtproblem. En intensiv propaganda for sovjetrusserne, der no har vart i nesten to år, har fratatt de engelske masser følelsen for å kunne forstå betydningen av krigsteatrets forandrede scenebilde. Når vi blar i engelske tidsskrifter, ser vi i anledning av årsdagen for den bolsjevikiske novemberrevolusjon, side etter side med billedserier og erindringer om Lenin, utdrag av Stalins taler og verker samt idealiserte portretter av Timosjenko.

Den engelske ledelse har selv begunstiget alt dette, fordi de ikke hadde noe annet å by på enn et vagt håp om Sovjets seier. Og no er det nettopp engelske talsmenn med innsikt og

som man så lenge har nært i det engelske folk under henvisning til det sovjetrussiske forbund. Og dette er bare begynnelsen.

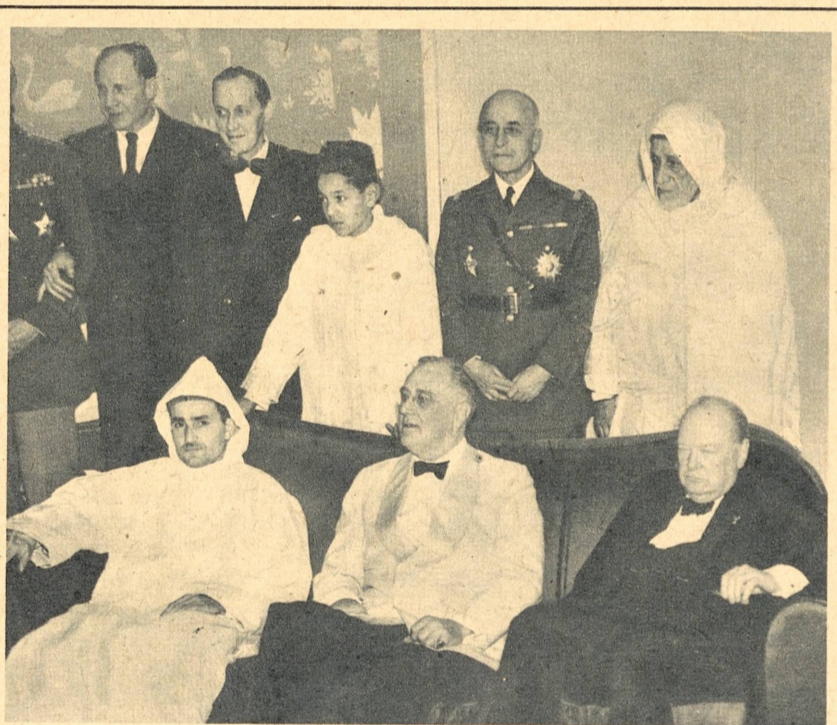
Englands førende politiske kretser tenker annerledes og er meget bekymret over hva det no skal bli til. I Churchills nærmeste krets vet man nøye beskjed om, at premierministeren ble holdt i ukklarhet over mangt og meget da han oppholdt seg i Moskva i fjor sommer, ja, at han sågar ble ført bak lyset. Man hører allerede no stemmer som med all forsiktighet lar det skinne igjennom at etter all historisk logikk måtte frontene i denne verdenskrig egentlig forløpe annerledes. Men verdenshistorien er dessverre meget ulogisk. Eller rettere sagt: En stor omveltning som befinner seg i utvikling, lar seg ikke forandre ved at man plutselig inntar et standpunkt, der ligger utenfor begivenhetenes gang. Den politiske britiske ledelse vet hverken ut eller inn. Splidaktige og tvilende på seg selv minner den om det vaklende, usikre, tilsynelatende faste, men dog i virkeligheten fullstendig ubesluttsomme kabinett Chamberlain i dettes siste måneder. Det bifall som Churchill høster i underhuset, kan ikke skjule den kjensgjerning for de innsiktsfulle personer, at England ikke lenger er i besittelse av sin handlefrihet og at det britiske skip seiler i Nord-Amerikas og Sovjetunionens kjølvann uten noen egen navigasjon. Det kan ikke svinge ut av kursen.

Vi søker forgjeves etter større perspektiver som England måtte ha kunnet utvikle i disse skjebnesvangre måneder. Det har ingen slike, hverken i utenrikspolitisk eller i innenrikspolitisk henseende; et bevis på det siste er komedien om Beveridgeplanen, som blir kvalt i fødselen av interessentene i City. Her fins ingen prospekter som viser inn i framtiden. Middelmådighet er trumf. Europa hører intet ord fra England som vitner om at det der enno fins menn som selv i en alvorlig krise ikke taper det suverene blikk.

Den hemmelige krig

I de nordamerikanske hoder får verden seg annerledes ut. De forente stater er fast besluttet på å ikke interessere seg for noe som i praksis går ut på Europas sovjetisering. For noen uker siden har vi her erklært at De forente stater i første rekke førte en underjordisk krig i krigen. På grunn av deres stadig fremadskridende fortrenghet fra Øst-Asia, kommer det for dem i det vesentlige an på å overta

Fortsettes side 11

Konferanser kan ikke endre noe ved at det ikke eksisterer en „alliertes front“. Vårt bilde av deltakere i Casablanca-konferansen viser også hvilke av de innbudte skydde enhver forpliktelse og derfor holdt seg borte. På divanen sitter Churchill, det britiske imperiums forsvarer, og hans makker, president Roosevelt. Til venstre sultanen av Marokko, stående Murphy, Roosevelts politiske representant i Nord-Afrika, Hopkins, Roosevelts rådgiver, sultanens sønn og tronarving, general Nogues, engang rettmessig innsatt av Pétain som generalresident, og en av sultanens ministre. Hvem var vert under denne konferanse? Sultanen, den franske generalresident eller president Roosevelt? Bare ett er sikkert: Churchill var det ikke!

og Jylland som sine framtidige støttepunkter, for bare å nevne noen av dem.

Hvilken posisjon har no England inntatt? Og hvilken De forente stater?

England i kjølvannet

Det engelske folk synes å leve på en bølge av optimisme. Det håper no på en hurtig avslutning av krigen. Krigstrettheten blant de engelske masser er en åpen hemmelighet. Mange tegn som tyder på dette, har i underhusets hemmelige møter forårsaket alvorligere

overblikk som forsøker å gjøre det klart for de engelske masser, at begivenhetene i øst hverken har avgjort krigen eller at de sannsynligvis vil bidra til dens snarlige slutt. Disse engelske talerø henviser med uvant realisme til de veldige reserver som Tyskland ikke bare allerede er i besittelse av, men som det ytterligere er i stand til å mobilisere. Men det som de dermed vil ha sagt, blir ikke forstått av de britiske masser. De vil heller ikke forstå det. No hevner de seg alle de forhåpninger og illusjoner

den britiske arv, å sikre seg et støttepunktssystem som strekker seg ut over Afrika og den nære orient og på samme tid å erverve seg et direkte eller indirekte kolonialrike av veldige dimensjoner i det ekvatoriale Sør-Amerika som i det tropiske og subtropiske Afrika. Vi bemerket den gang at De forente stater bare for så vidt er interessert i Europa og den europeiske krig, som den tjener som påskudd for ganske andre hensikter. Alt dette vil man få se bekreftet av utviklingens gang. Den som kanskje den gang da han leste vår oppfatning enno var i tvil, vil i mellomtiden ha tatt til etterretning, at Walter Lippmann, et innflytelsesrikt jødisk talerør for Det hvite hus' politikk, i „New York Herald Tribune“ bent ut har erklært, at de små europeiske stater måtte tilpasse seg de store naboers politikk.

Atlantik-charta — en lapp papir

Han skrev følgende: „Storbritannia og De forente stater gir randstatene — alle land som grenser til Sovjetunionen — det vennskapelige råd å se bort fra enhver maktpolitikk og alene sette sin lit til et opplyst diplomati. Disse land må tilpasse sin utenrikspolitikk til Russlands og gi avkall på all forestilling om at de noensinne vilde kunne få i stand en kombinasjon mot Moskva, det være seg med vestmaktens eller med Tysklands hjelp. Alene er disse land fullstendig ute av stand til å yte noen militær motstand mot bolsjevikene. Storbritannia og De forente stater vil aldri intervensere for å hjelpe dem.“

Disse ord fortjener å bli fastholdt også i videre betydning. Som man vet, gis det dusinvis av liknende nord-amerikanske røster. Men ingen av dem har med slik åpenhet gjort det klart at Atlantik-chartaen har en enno mindre betydning enn Wilsons fjorten punkter en gang hadde, og at Europas små nasjoner intet har å vente fra De forente stater. Vi vil nok snart få høre røster i kongressen som tydelig vil erklære at de unge nord-amerikanere ikke skal ofre sitt blod for disse europeiske folkeslags skyld.

Det har sine store fordeler at disse fakta blir kjent allerede no under krigen og nettopp på et av krigens kritiske punkter. De som vilde glemme dette, når bladet atter vender seg, er en dåre. Hvis de europeiske nasjoner kom til å lide den samme skjebne som hine kaukasiske stammer, som det dunkle og grufulle atter har oppslukt, hva vilde Mr. Roosevelt og Mr. Lippmann bry seg om det?

USA-imperialismens tredobbelte formål

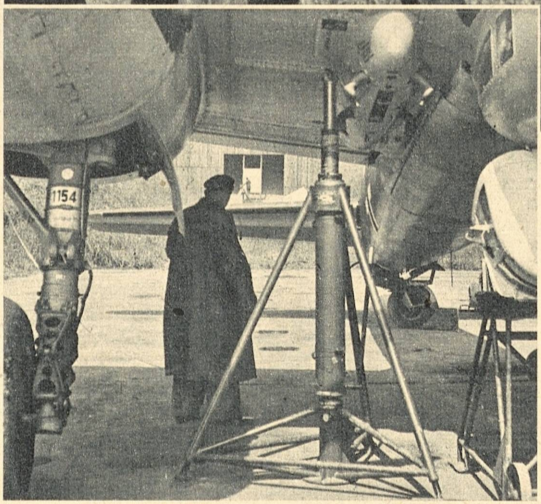
For den nord-amerikanske imperialismen er Europa bare den helt likegyldige foranledning til dens utfoldelse. Denne nord-amerikanske imperialismen forfølger et tredobbelt mål: den tilstreber ved denne krigs slutt å forføye over de viktigste luftlinjer over de største deler av jorden, videre over den nuværende og framtidige bilproduksjons tyngdepunkter verden over, og sluttelig tilstreber den hin monopolstilling i handelsskipfarten som England og Norge tidligere tilsammen var i besittelse av. Disse tre formål er også det nord-amerikanske støttepunktssystem underordnet, som man no ser

er i utvikling, og likeså forsøket på å erverve afrikanske og søramerikanske kolonialområder. Koloniområdene skal skaffe tilvege de råstoff, i særdeleshet kautsjukk, som er nødvendig for opprettholdelsen av et absolutt monopol i verdenssamferdselen, mens støttepunktene så å si er å betrakte som de politistasjoner, mellom hvilke et nord-amerikansk verdensmonopol i luften skal utstrekke seg, som på samme tid vil stå til tjeneste såvel for den fredelige luftfart som for det med den nøye forbundne krigsluftvåpen. Sett under denne synsvinkel er det ikke krigen i Europa, men krigen i Øst-Asia som på langt sikt står øverst på programmet for De forente stater. Og for dette er den nord-amerikanske strategi i disse år imidlertid bare en forberedelse. Derfor føler disse nord-amerikanere absolutt ingen skrupler ved å selge disse europeiske nasjoner til Sovjetunionen, hvis det synes dem påkrevd.

Overgang til en ny tidsalder

Krigen er enno ikke avgjort. Men de perspektiver under hvilke krigen som politikens siste middel, utvikler seg, blir klarere jo lenger kampen varer. Mange må no først lære å forstå at det er den største krise i historien som vi no lever i. En av de harde tidsaldre som i de årtusener vi kan se tilbake på, alltid har vært å finne når en ny verden oppsto. Mange av de bærende idéer som i denne krise og ut over selve krigen i like høy grad beskjeftiger alle jordens nasjoner, har sitt utspring i den store omveltning i det land som no innbitt og tappert holder Sovjetunionen borte fra sine egne og Europas grenser. Man kan ha fortent Tyskland at det forsøkte å slå til lyd for en jernhard tidsalders lov, så lenge det bød seg ordnende muligheter for den. No først forstår man betydningen av meget av det som før skjedde bevisst eller instinktivt. I en kamp av slike dimensjoner kan bare den bestå som er i stand til å forutane framtiden. De krefter som er rettet bakover i fortiden faller av og visner hen. Å se inn i framtiden betyr imidlertid ikke å sky ofre. Dette har det tyske folk i uhørt målestokk bevisst med sine soldater der borte i øst. Selv oppfatter vi den harde tidsalder som en uunnngåelig overgang til en ny epoke, i hvilken menneskets lov og verd ut ira en europeisk målestokk vil komme til å stå i midtpunktet på en annen måte enn det før overhodet var mulig. Det er jo nettopp det som ordet sosialistisk gir uttrykk for, det som har stått sin prøve i Tyskland i denne krig. Herunder tilstår vi åpent at også det tyske folk først gjennom disse tunge prøvelser og fra trin til trin, i sin fulle dybde, lærer å tenke i en større, europeisk sammenheng. Det må man innrømme overfor et folk som i den grad forstår å kjempe.

I mellomtiden overstiger de tap som sovjetrusserne har lidt av mennesker på de østlige steppers slagmarker, snart enhver hittidig målestokk. I februar har forsvarsmaktens overkommando allerede anslått dem til to millioner i de ni forutgående måneder. Tallene er imidlertid stadig øket. Dette betyr at krisen for den sovjetrussiske krigføring rykker nærmere og uunnngåelig må komme, da de tyske arméer har vist seg standhaftige inntil siste mann. Denne jernharde tidsalder er — når det har vist seg at de ofre som Tyskland har brakt i øst, ikke har vært forgjeves — enno ikke til ende. Men da åpner det seg nye perspektiver, og de beslutninger som disse tilsier, kan bare fattes i fellesskap av de europeiske nasjoner.

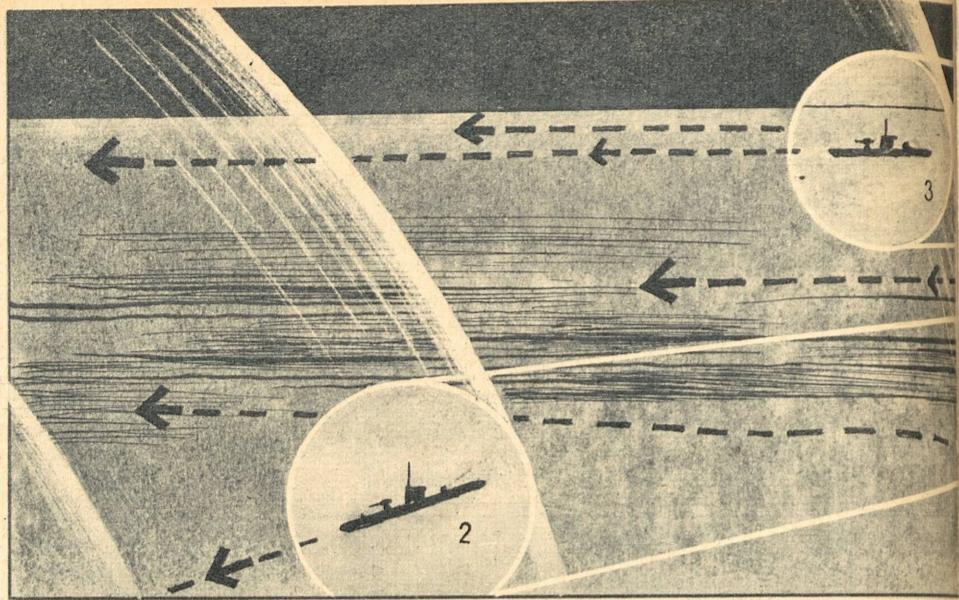
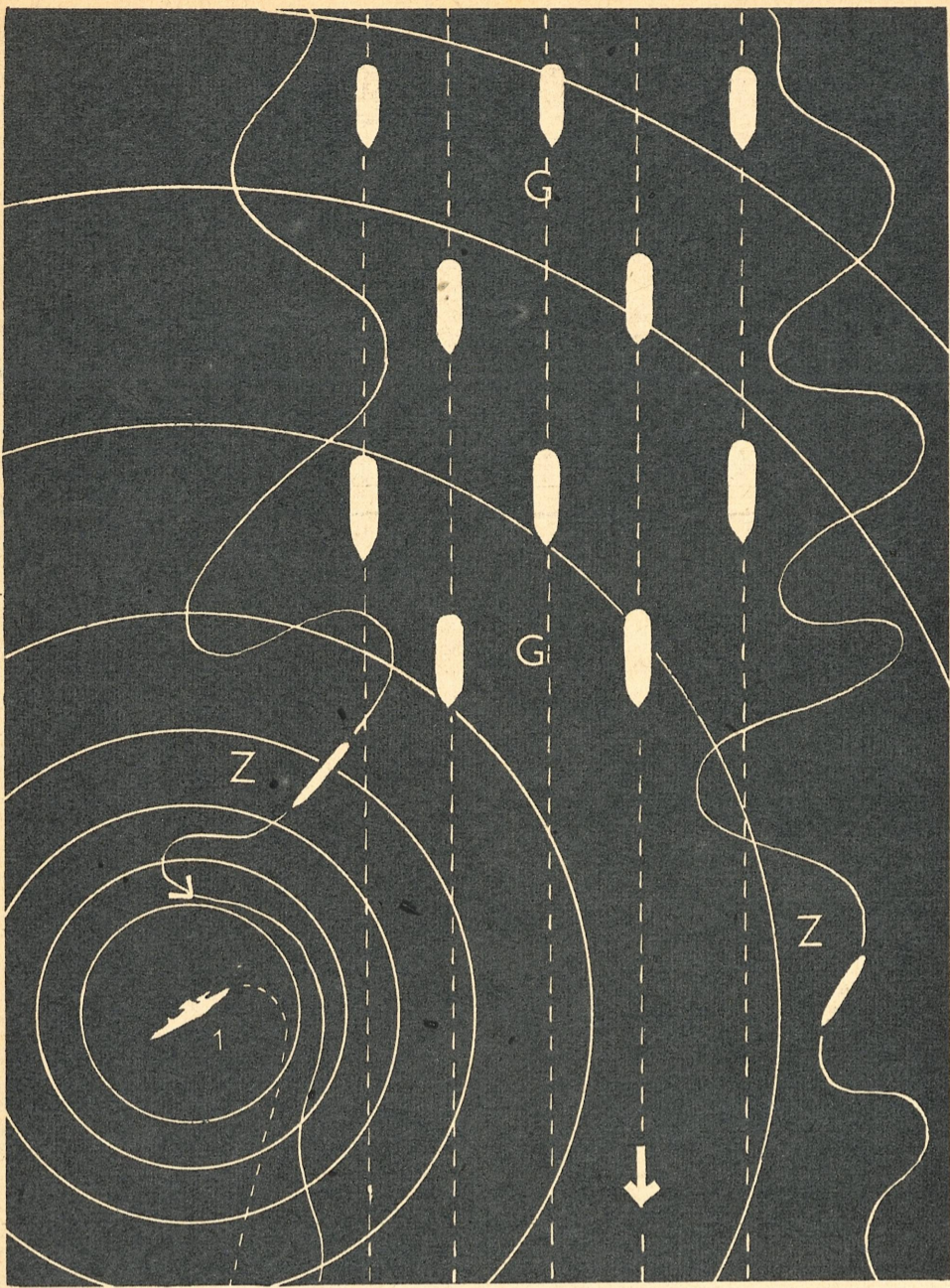
Treffer etter treffer på prøve-skyte-skiven i en stor flyfabrikk: Her blir kampflyenes våpen skutt inn. (Bildet til venstre)

Velprøvd presisjon

Et snapshot i Tunis: Det ligger en liten røyksky over et fjell. Der falt nemlig et fiendtlig fly ned — truffet av de tyske kampflys våpen — og brant opp
PK-foto: Krigskorrespondent Wundshammer

Intermesso. Ved Kanalkysten venter tyske jagerflyvere på ordren „fri jakt“
PK-foto: Krigskorrespondent Genzler

OMRINGNINGS- SLAG I ROM SJØ

Likesom konsentreringen av sterke stridskrefter til lands har ført til helt nye kampformer, så er der i denne krigen også til sjøs oppstått nye slagordninger. „Signal“ beretter her om en slik ny form for sjøkrigsførsel

I kampen mot overlegne sjømakter er u-båten det overlegne offensivvåpen. Ettersom krigen begynte å trekke i langdrag, kunde derfor den maritime utvikling bare føre til en stadig økning av tyske u-båter

Riktignok har man enno ikke innen de forskjellige våpenarter tallmessig regnet ut forholdet mellom angrepskraft og egen forsvarsmulighet, men det er sikkert at disse forholdstall vilde ligge uhyre gunstig for u-båtens vedkommende. I angrep er den så sterk at den hverken behøver å vike tilbake for en tallmessig overlegen fiende, f. eks. en konvoi, eller en fiende med sterkere våpen, f. eks. krigsskip. Det største slagskip, det sterkeste panserskip frykter med rette den lille uanselige u-båt.

Tallrike er de våpen og forsvarsmidler som anvendes for å tilintetgjøre den: vannbomber, fly, miner, garn og mangeslags u-båtfeller. Mot alt dette har u-båten to uvurderlige fordeler, den kan gjøre seg usynlig og uhorlig. Disse to egenskaper har allerede bevart mangen en u-båt fra undergangen.

Man har også kalt u-båtene „havets grå ulver“. Derfor er det vel kanskje at en gruppe u-båter også kalles en

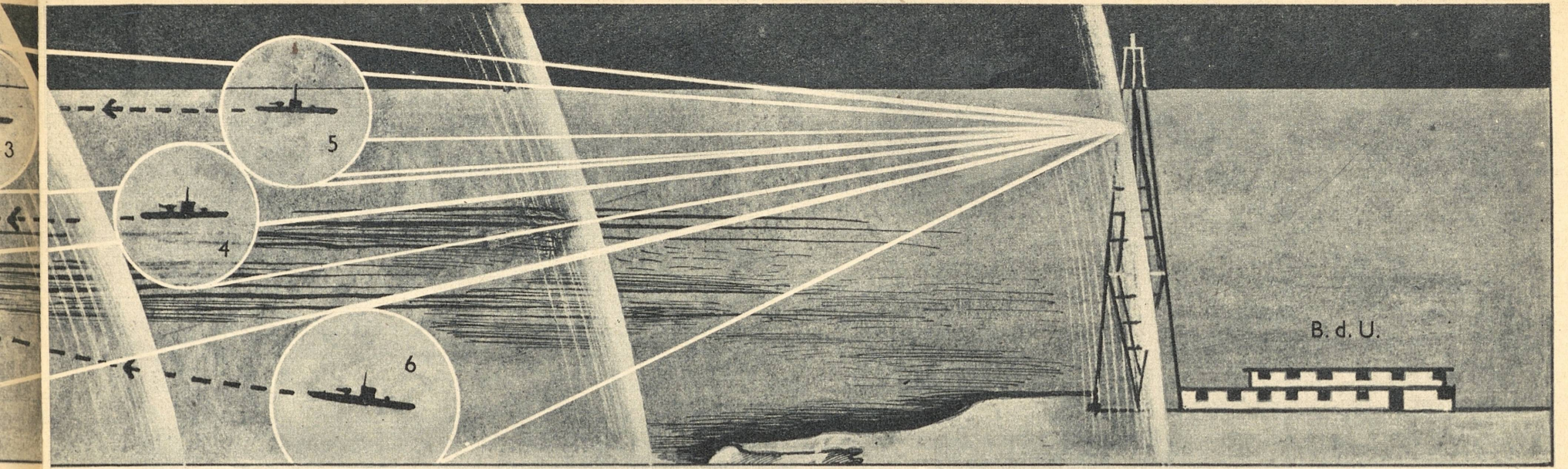
u-båt-skokk, likesom man snakker om en ulveskokk.

Da slike u-båt-skokker senket og sprengte konvoi etter konvoi, dukket der i den britiske presse opp et ord som snart ble et skrekens spøkelse for alle dem som måtte seile under Union-Jack eller Stjernebanneret. Dette ord var ulve-skokk-taktikk. Oppfinneren av denne taktikk er den befalhavende for u-båtene, den nuværende øverstbefalende for krigsmarinen, storadmiral Dönitz. Konvoier var for ham intet problem, men en oppgave. Fra ham stammer ordene: „Konsentrering av skip i konvoi må besvares med en konsentrering av u-båter som jager konvoien.“

Havene er vidstrakte, og vidstrakt er også det område hvor u-båtene settes inn. De patruljerer foran Englands og Nord-Amerikas havner, i Nordishavet og ved Afrikas kyst, ved Madagaskar og i Middelhavet. Månedsvise er de undervegs. Tank-ubåter forsyner dem i rom sjø med brennstoff og torpedoer, med levnettsmidler og friskt vann.

U-båtenes storvilt er konvoien. De enkelte båter beordres radiotelegrafisk til de felter, konvoien må passere. Snart er konvoien omringet, og senkningen av skipene kan begynne.

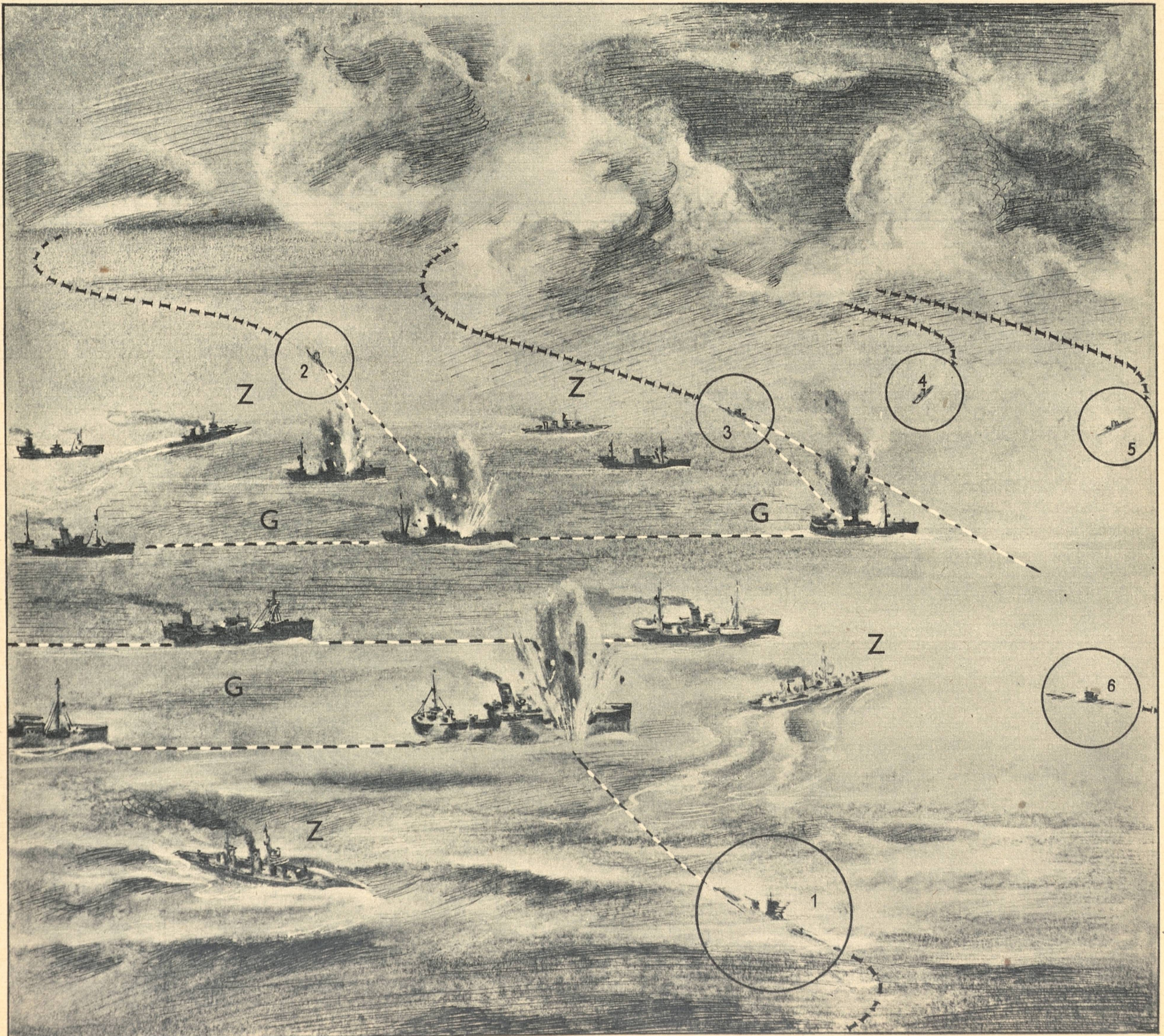
„Konvoi i X Y“. I rom sjø har en u-båt (U) fått en konvoi i sikte. Øyeblikkelig setter den seg i radiotelegrafisk forbindelse med B. f. U. (befalhavende for u-båtene) og angir nøyaktig de fiendtlige skips posisjon og kurs (bildet ovenfor). Konvoien (G) er omsvermet av hurtiggående destroyere (Z) som får øye på ubåten. De vil tilintetgjøre den med vannbomber. Mens u-båten trekker seg unna destroyernes angrep (bildet nedenfor), endrer konvoien kursen og forsøker å unnsnippe

Hos B.f.U. har man snappet opp u-båtens radio telegram (A). De u-båter (1—5) som patruljerer i de tilgrensende felter, underrettes øyeblikkelig, likeledes radiotelegrafisk (BF), om konvoiens posisjon og hvorhen den tar flukten, og beordres til angrep. Som en ulveskikk styrter de seg over byttet

Sjøkrigsførsel fra landjorden

Omringet. Omringningslaget på havet blusser opp. Fra alle kanter støter u-båtene (1—5) fram. Mens de første allerede er kommet i skuddstilling, avskjærer ande u-båter vegen for de konvoierte skip eller legger seg så langt forut at fiendens kostbare frakt må komme foran deres torpedorør. Ustanselig går destroyerne til angrep og slipper vannbomber som ubåt-kommandantene forsøker å unngå med største oppmerksomhet og dyktig manøvrering. Snart er konvoien sprengt. I vill fart krysser de jagede fraktdampere enkeltvis over havet, stadig forfulgt av u-båtene. Det er bildet av et omringningslag i rom sjø — av englenderne kalt u-båtenes ulveskikk-taktikk

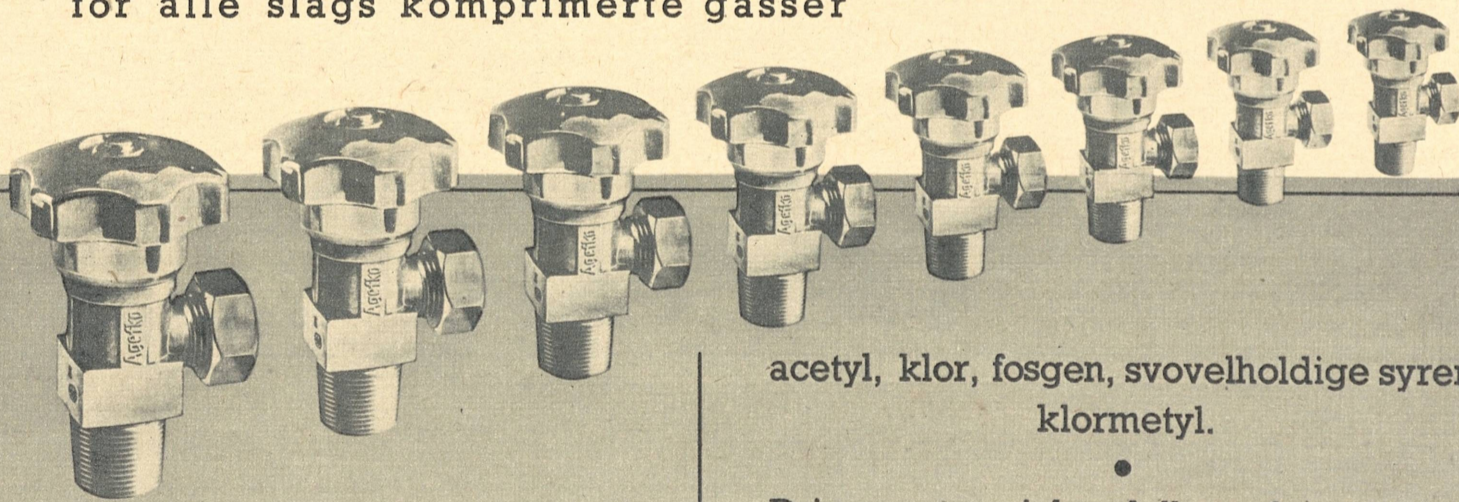

Stålflasker-Ventiler

Gjennomgangsventiler - Hjørneventiler

for alle slags komprimerte gasser

som kullsyre, surstoff, kvelstoff, edelgasser, pressluft, vannstoff, ammoniak,

acetyl, klor, fosgen, svovelholdige syrer, klormetyl.

•
Drivgass-spesialmodeller for største ystelser, med kokegass, generatorgass, **Methan, Propan, Butan.**

KOHLENSÄURE-INDUSTRIE

AKTIENGESELLSCHAFT

ABTEILUNG VENTIL-FABRIK · BERLIN W 62

50 års praksis Beste verkstedsarbeid og hensiktsmessigste konstruksjoner garanterer størst mulig sikkerhet og billighet i drift for et hvert formål.

En av redsels-scenene under det halvtimes luftangrep på den åpne by Tunis, som blir skildret på de følgende sider: Begravd! Denne kvinne ble under bombeangrepet begravd under ruinene av sitt hus og kunde først etter timelangt arbeid bli befridd av medlemmer av „Défense passive“. Hun er enno helt fra seg selv og blir brakt til nærmeste lægevakt

↑ Et lommeterkle som vern mot røyken. Bomben satte fyr i det ødelagte hus' ruiner. Det var ikke tid nok til å gi de tililende medlemmer av luftvernet ordentlige gassmasker. Ofrene måtte ha hjelp med en gang

↓ Ødelagte helm. Skjærende redselskrik og halvkvalt barnegråt trenger fram av ruinene og ansporer hjelperne til høyeste arbeidstempo

TUNIS: II

„FLYVENDE FESTNINGER“ OVER DEN ÅPNE BY

„Signal“s medarbeider, krigskorrespondent Benno Wundshammer, var i Tunis under et nordamerikansk luftangrep. I ord og bilder skildrer han her de redselsscener som han opplevde i løpet av 30 minutter

Tallerknene og glassene på bordene sitrer og klirrer, blafrende talglys kaster et urolig lys over bleike ansikter. Den ørlille „boite“ sitrer som ved et jordskjelv; det er tordenen fra de kanoner som legger et ildspyende luftvernbelte om den bombarderte by Tunis. De tilstedeværende sier nesten ikke et ord og spiser sin tynne suppe, idet de bekjemper sin trykkende angst. „La patronne“ i bakgrunnen pakker sin baby omhyggelig inn i silketemper og legger den lille grinende bunt på

anretningsbordet mellom tallerkestabler og aperitifflasker. Av og til rystes jorden av et dumpt knall, og mens alle spiseskjeene blir stående i luften som om de var stivnet til, lytter vi til den raslende by av nedstyrtende ruiner.

Man bombarderer Tunis! Man bombarderer boligkvarterene til en befolkning, som enda ikke kan tro at det er krig. Det er mest unge par i beskjedne kår som her inntar sitt vanlige aftensmåltid med en forrett og hvetebrød og

Millitære mål for de „flyvende festninger“. Tre sårede barn blir kjørt til hospitalet. Den et-årige gutten i forgrunnen har arabiske foreldre, piken til venstre tilhører italienske kolonister, det tredje barns mor er en fransk enke

„Je les ai vues tomber!“ Stammende og halvtullet av skrekk forsøker den reddede kvinne å gi en skildring til sine hjelpere : „ . . . Jeg så dem ganske tydelig . . . den forferdelige hylingen . . . skapet falt over meg . . . hjelp, hjelp! . . . De bombarderer kvinner og barn! Det kan de ikke være mulig! . . . Hvor er datteren min? . . . Jeg vil ha min datter! Jag dem ut, ces salauds!“

ter seg som om alt var som før. De unge menns dobbeltspente, breiskuldrerede dresser og de forhåpningsfulle, røde, men bevende lepper, skaper en egen sørgmodig stemning i meg. Disse bleike ansikter, disse beherskede blikk og denne holdning overfor døden som raser utenfor de klirrende vinduer, er en gripende anklage som er verre å holde ut enn synet av oppflengede soldater på slagmarken.

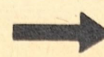
Klokken 5 om morgenen begynner sirenene sin vante hyling. Jeg hopper i klærne og mens jeg tar på meg skoene hører jeg støyen fra husets beboere som strømmer sammen i trappegangen. På gaten blåser en iskald luft imot meg. I månens bleike lys iler de formummede skikkelser til tilfluktsrommene. Der faller ikke et ord, som et taust tog av underlige nattens spøkelsesstrømmer de oppskremte mennesker til den gamle jøde-kirkegård, som er den eneste frie plass i denne del av byen. De fleste av dem har kledd seg i tepper og sjal og likner i denne belysning nesten de arabere som med blendende kvite burnusser kommer galopperende fra sine boligkvarterer og

Drept ved kjøkkenovnen! *De tunge bomber falt like før middagstid da kvinnene for det meste var heime. Denne husmor ble drept i kjøkkenet av bombesplinter akkurat da hun vilde servere suppen til mannen sin*

forsvinner mellom kaktuslundene i retning av splintergravene.

Kirkegårdens vidtstrakte område er full av oppskakete stemmer som trenger gjennom luften som en eneste samtale. Fra de trange gatesmug bak oss lyder luftvernsvaktenes langstrakte rop „La lumière! La lumière!“ En svak summing i luften gjør at enhver annen lyd dør bort, og så fylles natten av de drønnende skudd fra det tunge luftvernartilleri og av de buldrende eksplosjoner av sværkalibrede bomber. Ildskjær blusser opp på himmelen og fra de kalkete husrekker spruter det en blodrød gnistregn. Vinden trykker varmegløden ned og dens gjenskinn forvandler palmenes kroner til taggete, kobberliknende vifter. Denne gang skåner bombene oss. Da vi vender forvåkete tilbake i grålysningen en time seinere, forteller en liten pike gråtende at den vesle katten hennes er blitt drept av en bombesplint. . . . Den hadde gule flekker og på brystet var den helt hvit.“ Araberbyen hadde hatt alvorlige tap, og langt ut på formiddagen rullet ambulansene gjennom den oppskakete by.

Henimot middag slentrer jeg nedover Avenue de France, en av hovedgatene i europeerbyen, for å kjøpe noen småting. Den kraftige sol lar den innfødte befolknings fargerike kledding lyse i

grelle toner. Bougainvillehekkenes fiolette blomster skaper lengsel etter vår, sjø og badeliv. Foran tobakksbutikkene og bakeriene står det lange køer. Sporvognene er proppende fulle helt ut på stiggrettene. Det er butikktiden, og i forretningene er det en uavbrutt kommen og gåen.

Plutselig sønderriver smellet fra et tungt batteri gatetraffikkens støy. Det bølgende liv synes å stoppe for noen øyeblikk. I denne øyeblikkets stillhet tiltar luftvernkanonenes hamring. Jeg ser opp mot himmelen, og mot dennes silkeblå bunn ser jeg høyt oppe en skimrende kvit detonasjonslinje i retning mot oss, helt parallelt med avenyen.

Fjorten flyvende festninger er på veg innover! Det kan da ikke være mulig! No går det hurtig for seg. Menneskene iler bortover gaten i panisk flukt, og de hylende masser oppslukes av gatedørene. Herreløse eselkjerrer tørner fram i siksak mellom de bortstilte kjøretøy, og fra en veltet vogn flommer der en sinoberrød strøm av appelsiner utover kjørebanelen. Motorduren er blitt sterkere. Artilleriets brøl vokser til orkan. Og så begynner den avskyelige hyling av de nedfallende bomber. Med én gang — jeg vet ikke selv hvordan — ligger jeg i den flate renne mellom kjørebanelen og fortauet og presser hodet så hardt som bare mulig mot den harde stein. Enno hylar bombene, nedfallet varer en evighet og hver enkelt synes å treffe deg midt i hjertet. Og så kommer detonasjonene, som med sin larmende urkraft utvisker enhver følelse. De steile skyskraperer ryster og svaier under de harde støt, og glassplintene gyver ned over oss som en regnskur. Derpå følger det dumpe brak av nedstyrtende husfasader.

No er det et øyeblikks pause.

Idet jeg reiser meg for å finne en bedre dekning, ser jeg fem unge soldater ved siden av meg i forskriftsmessig flydekning, slik som vi har lært det; med geværløpet på den venstre underarm der er lagt i vinkel. Jeg springer noen skritt i all hast, og bak meg hører jeg de jernbeslåtte støvlene til de unge soldatene.

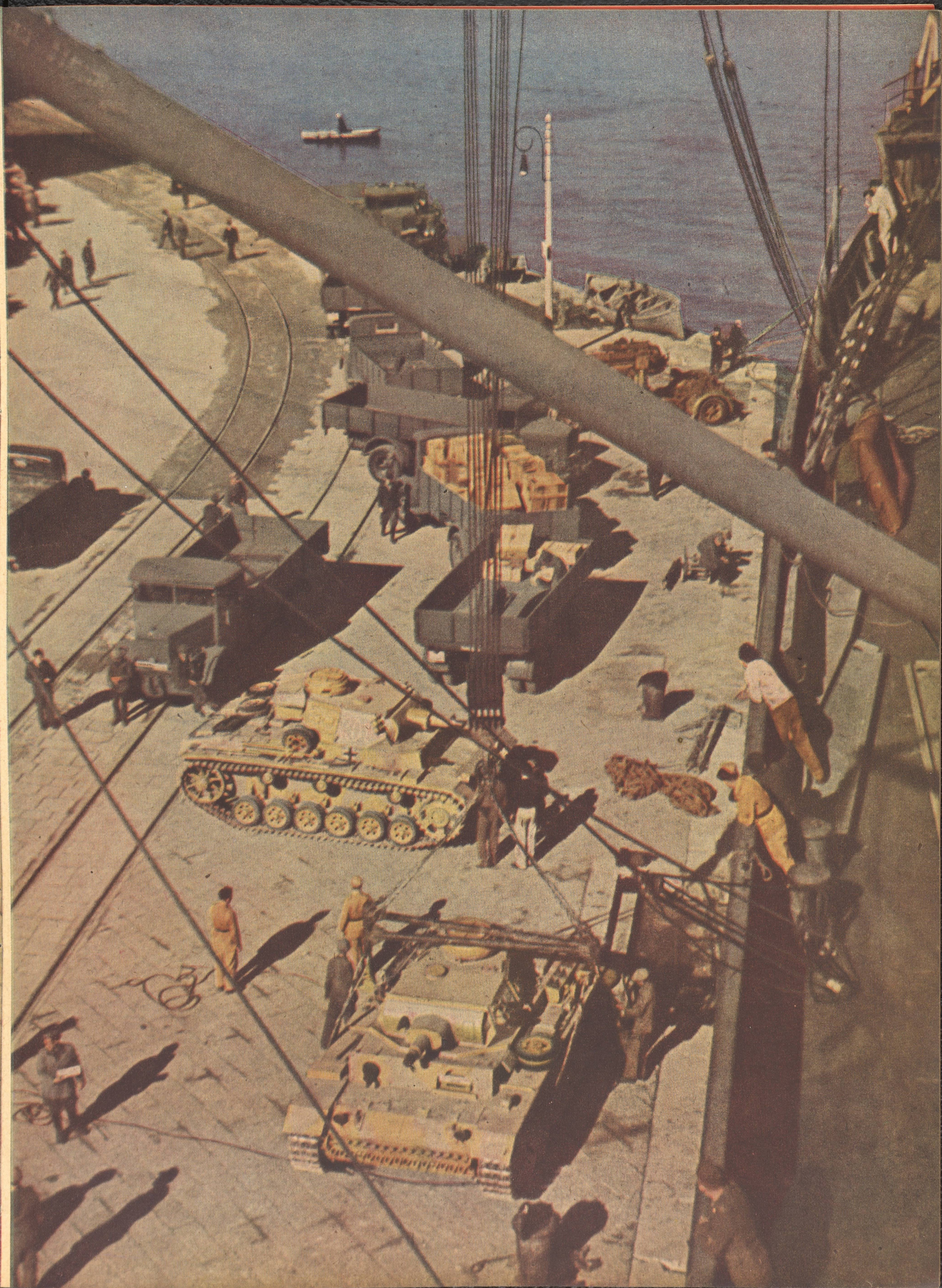
No bryter det løs igjen! Jeg får så vidt sprunget bort til et hushjørne, på den måten har jeg i siste øyeblikk to muligheter til å komme unna. Jeg kommer på den riktige siden, og i spranget hører jeg stadig soldatstøvlene bak meg. Så slo en bombe ned. — Omtrent 50 meter bak oss er en leiegård styrtet sammen som en korthus, og mens en sky av støv og kalk velter imot oss, hører vi en hjerteskjærende jammer og kvalt barnegråt. Vi styrter bort til ruinene. Mens bombeflyene drar vestover og kanonilden opphører, begynner vi det sørgelige redningsarbeid. Det er bare kvinner og barn som vi med blotte hender graver fram av ruinhaugene. Utstrømmende gass truer med å kvele oss. De fleste ofre er døde, og i barnas kalkstøvede ansikter gløder de røde sår som en flammende protest.

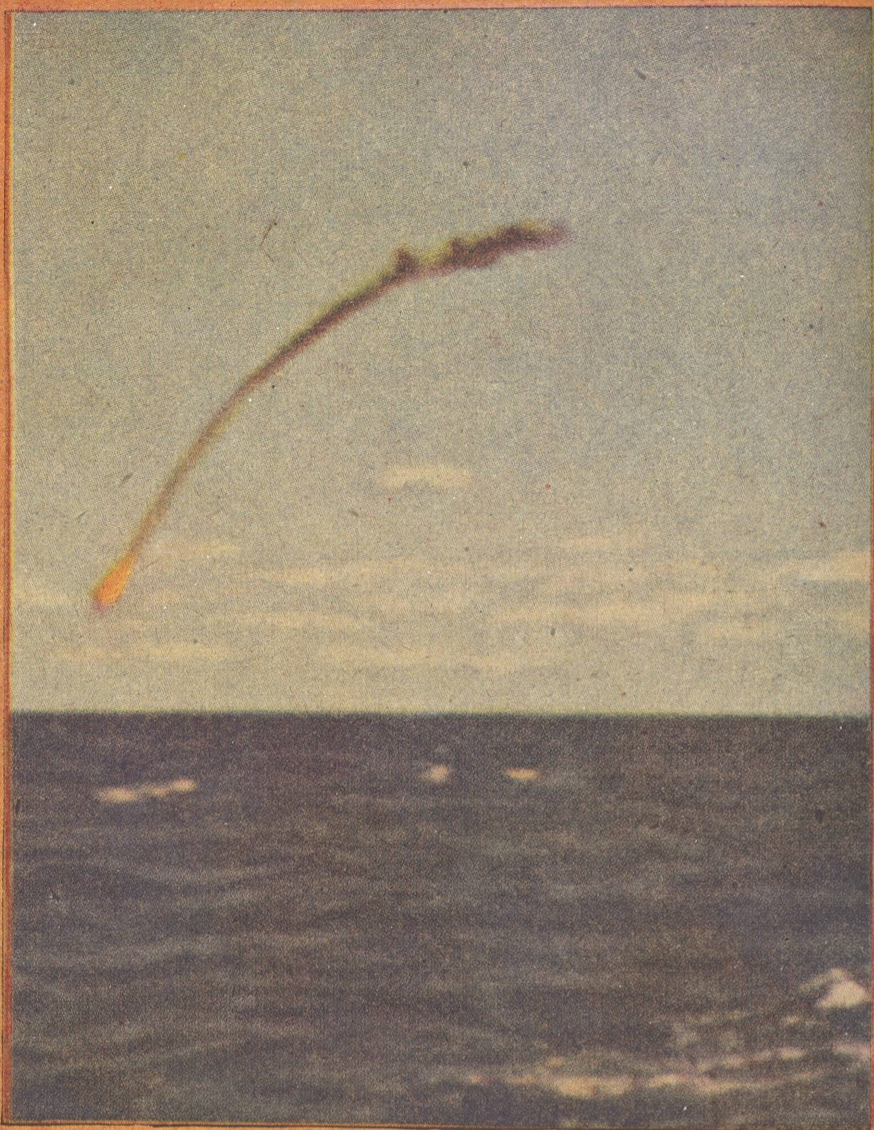
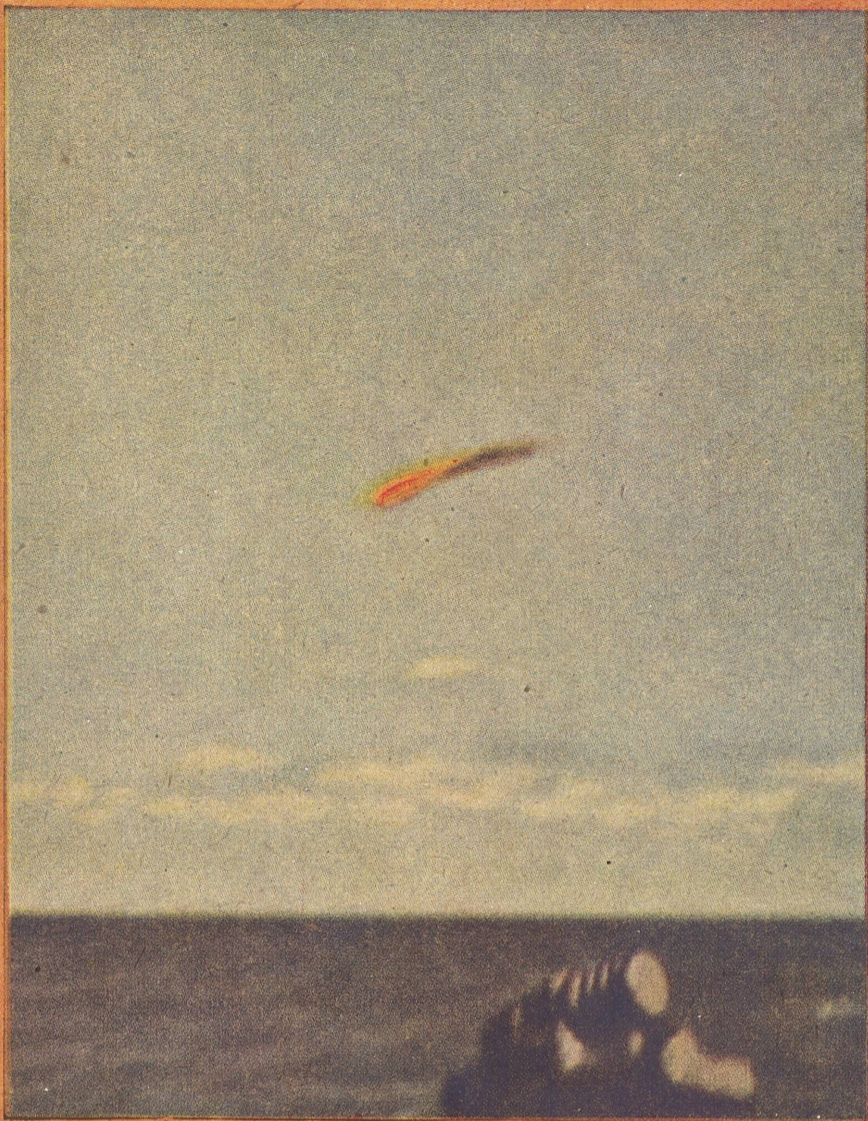
Fordrevne! I ende!øse strømmer forlater de husvillie inn'ygge re i Tunis sine ødelagte heim for å søke tilflukt ute på landet

Forsterkning for Tunis. Stormkanoner og panservogner, ammunisjon og levnettsmidler blir overtatt og forsvinner i det italienske transportskips kjempe„mage“. Tallrike Middelhavshavner ijenstgjør for ak semaktene som forsterkningsbaser for Nord-Afrika

PK-fotos: Krigskorrespondent Feuchtnr

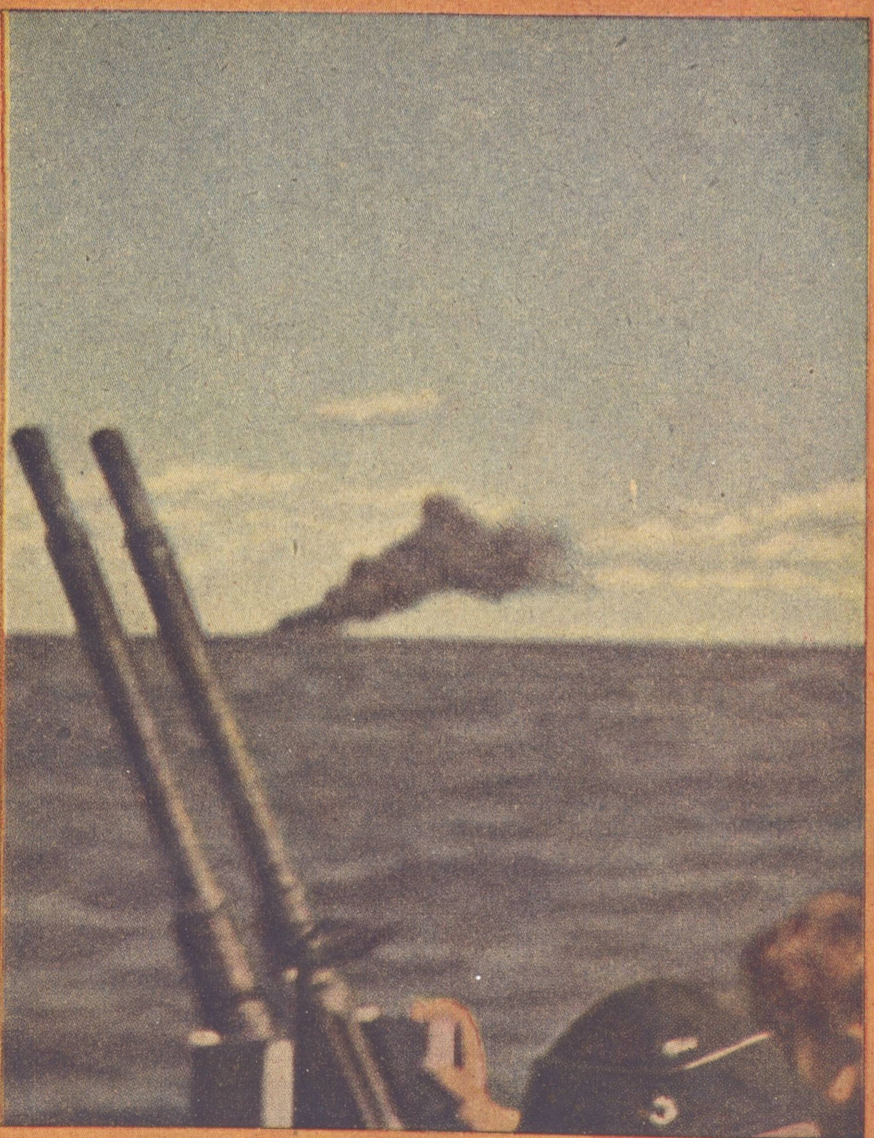

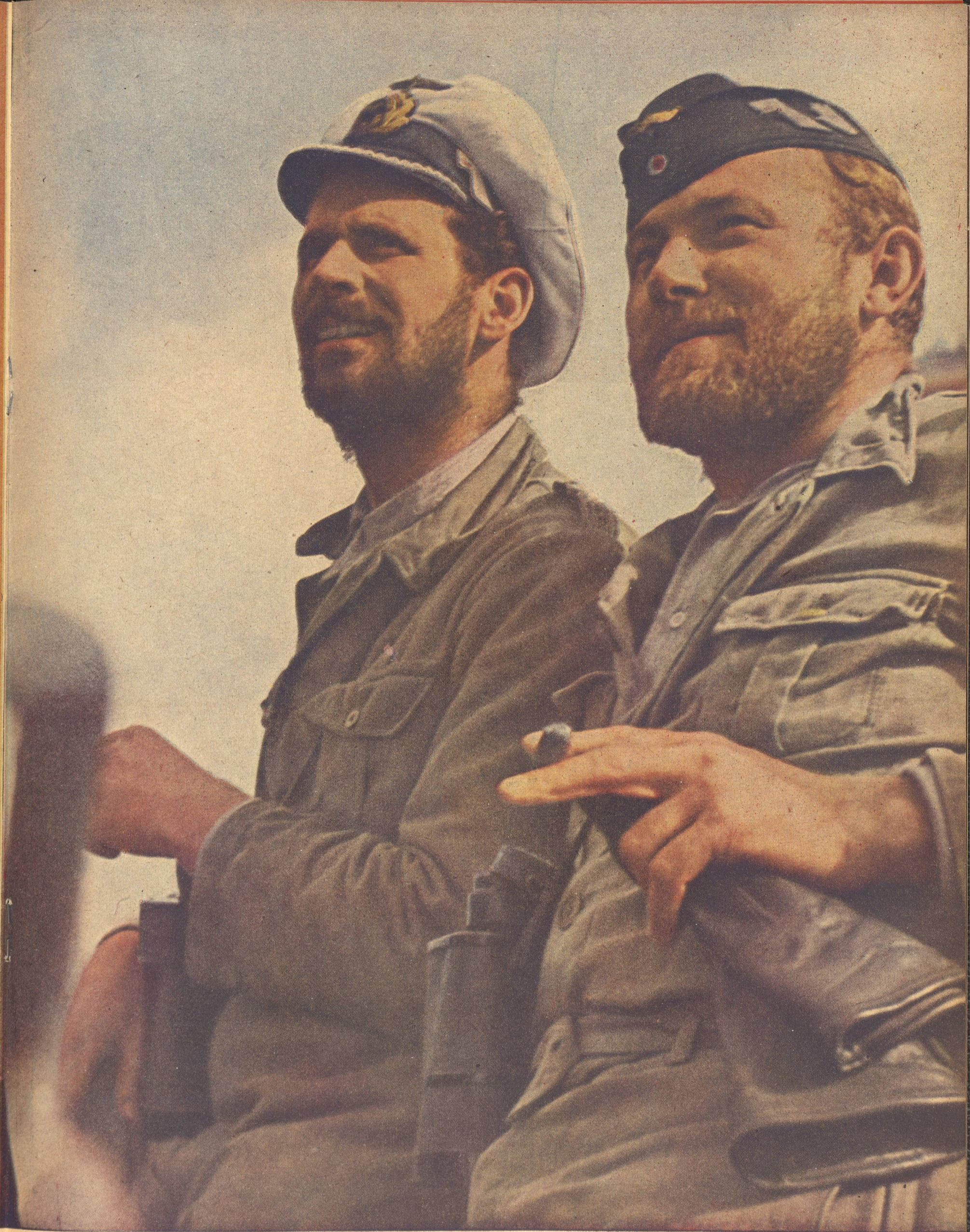
Schötteldreier — fort opp i tårnet!

„Flyalarm!“ roper en ubåtkommandant fra tårnet. Alle mann løper til sin kampstasjon. Ved tårnluken venter krigskorrespondenten med sitt kamera. Uten ordre har han ikke lov å gå opp i tårnet. Så ergerlig at han nettopp nå har en fargefilm i apparatet. Ovenfra hører han den voldsomme skyting fra tvillingluftvernet. Så brøler en eller annen: „Det brenner!“ og like etter ro-

per kommandanten: „Schötteldreier — fort opp i tårnet!“. Krigskorrespondenten er lynrapt oppe, river opp kameraet og trykker av én gang — dreier videre — to ganger ... tre ganger ... fire ganger. „Fordømt!“ — sier han, det kan ikke være blitt noe med 1/20 sekunds eksponering. — „Hadde jeg enda ikke nettopp satt inn en fargefilm“. — „Signal!“ viser disse fire bilder som med dokumentariske fargefotos for første gang viser nedskytingen av et fiendtlig fly — tatt fra en lysk ubåt

PK-fotos: Krigskorrespondent Schötteldreier

En kommandant og hans førstestyrmand

Etter resultatrikt tokt mot fienden står de ved siden av hverandre ved tårnets skanseledning. Førstestyrmanden er ansvarlig overfor ubåtkommandanten for den ofte meget vanskelige navigering

PK-fotos: Krigskorrespondent Schlemmer

14-dagers- hotellet

200 kilometer nord for polarsirkelen:

På søskråningen av en fjellkjede i det nordlige Finland ligger det tidligere finske turisthotell „Pallastunturi“. I dag huser det sårede og rekonvalesenter blant de tyske soldater

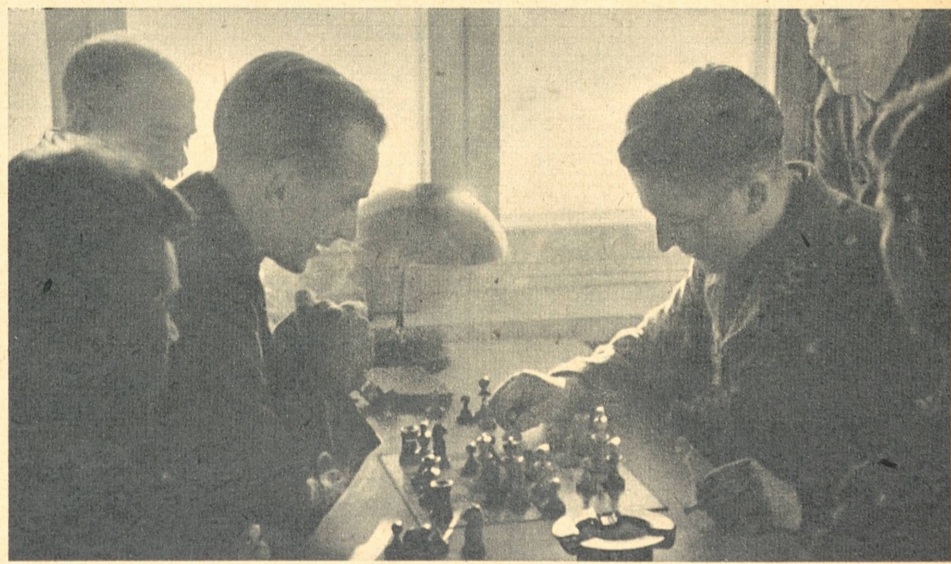
Lapplandarméens nordligste hotell. I Lapplands uendelige ødemark ligger dette hotellet. I nærheten finnes det ikke en landsby ja ikke engang en hytte. Men av og til får hotellets gjester et selsomt besøk: det dukler opp reinsdyrflokker, hvis gjætere får lov å holde til i en av hotellets sidebygninger i noen dager

Mens det er bltende kaldt utenfor, skinner vårsolens første varmende stråler inn i de lyse rommene i det stort anlagte hotellet. Lederen av rekonvalesentheimen hilser på kamerater, som nettopp er ankommet, og som no i 14 dager vil finne ro og hvile her

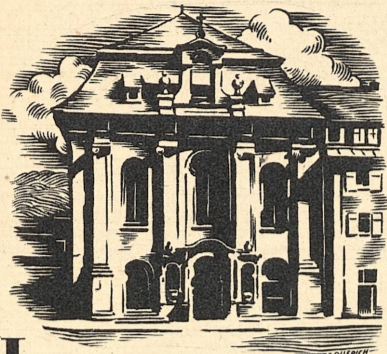
En rolig stund ved pelsen. Interessert lytter mennene til stemmen fra høyttaleren, som forbinder dem med heimen

De 14 dagers sensasjon. Kamp mellom infanteri og luftvåpen om heim-mesterskapet i sjakk PK-fotos: Krigskorrespondent Frass

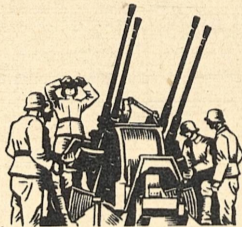
← Struppi. Generaloberst Dietl hilser på hunden sin etter tilbakekomsten fra et frontinspeksjonstokt. Den lille polarhunden er en gave fra finske soldater

PK-foto: Krigskorrespondent premierløytnant Friedrich

I denne klosterbygning fra den siste del av det 18. århundre lå helt siden 1811 den Kongelig Württembergske Geværfabrikk i Oberndorf ved Neckar. Her arbeidet også Franz Andreas Mauser — far til de seinere så berømte brødre Wilhelm og Paul Mauser — som bøsse-maker. Det første store resultat, som har gjort navnet Mauser kjent i verden, var innføring av deres geværkonstruksjon, infanterigeværet M/71, som enhetlig bevæpning for Det tyske rikets armé i 1871. Denne geværmodell, som ble forbedret og ombygd til magasingevær av de rastløse og virksomme oppfinnere, ble i 1884 den tyske soldats våpen. Sin fullendelse oppnådde utviklingen av Mauser-geværene med det verdensberømte gevær 98, som inntil i dag — etter mer enn

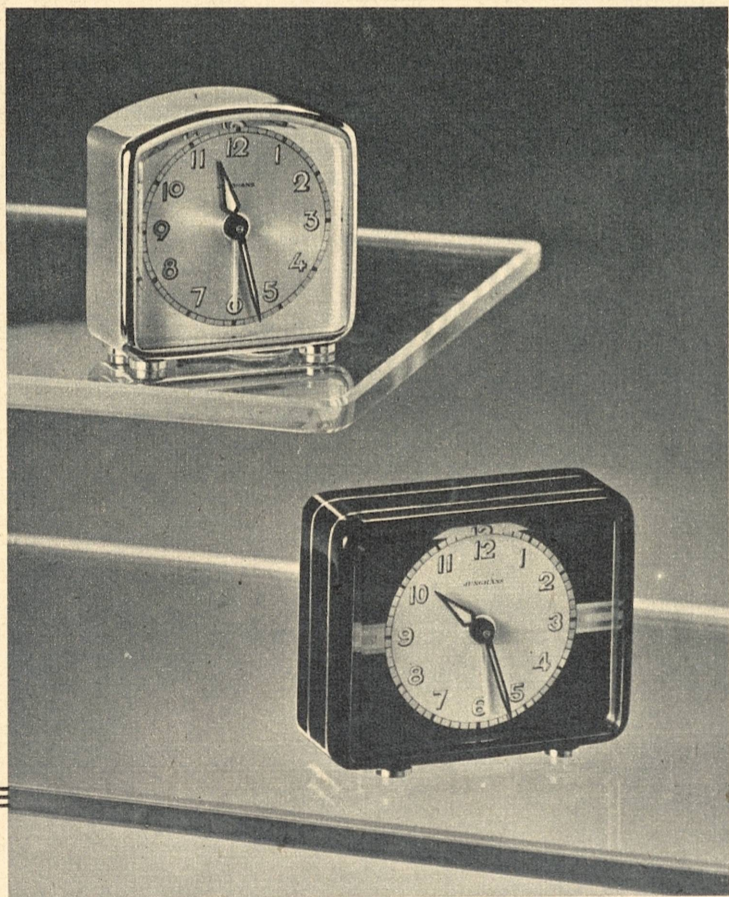
40 år — er forblitt uovertruffet. Når Mauser-geværet 98 også i dag — som i den første verdenskrig — er den tyske infanterists trofaste ledsager på vegen til seieren, så er det dog en selvfølge at Mauser-fabrikkene ikke er blitt stående ved sine resultater. Årelange erfaringer i våpenbygging og seig flid skapte i konstruksjonskontorene — understøttet av en moderne våpenforskningsanstalt — våpen i den mest moderne byggeart. Resultatet av denne videre utvikling er maskinvåpen, som med sine jord-, fly- og luftvern våpen, i hærens, marinens og luftvåpnets innsats i kampen om Europas framtid på ny beviser Mauservåpnenes høye kvalitet.

MAUSER-WERKE AG.
OBERNDORF - NECKAR

100 år i foto

Voigtlander

P 476 D

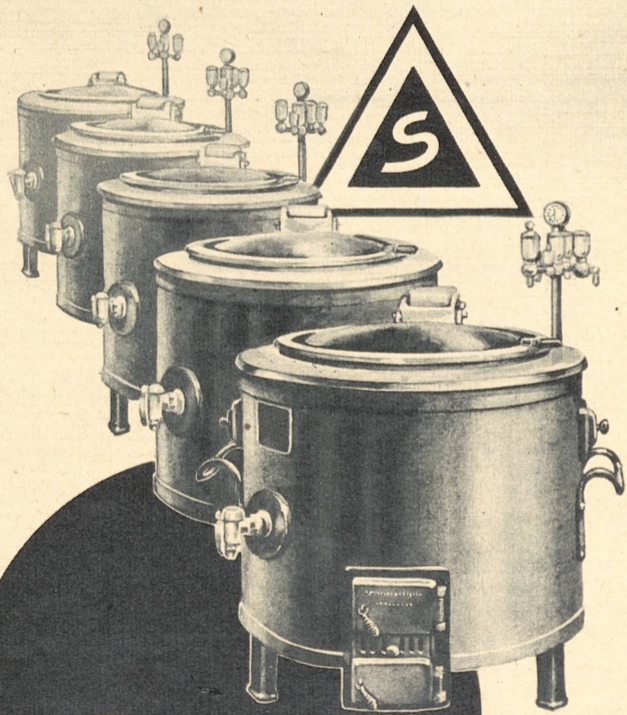
Over hele verden prøvet og kjent

Junghans

ur med stjernemerket

OG TRANSPORTABLE KOKEANLEGG /

7928/CE

Senking

Et bevis på tysk ytelse.

HUSHOLDNINGS-KOKEAPPARATER / FASTSTÅENDE

VASKERIMASKINER / BAKERIANLEGG

SENKINGWERK HILDESHEIM

En av de mest fortryllende sandsteinfigurer i den overdådige blomsterprakt i den gamle hannoveranske „Königsgarten“

Etter gamle planer

Et av europeisk hagekunsts klenodier

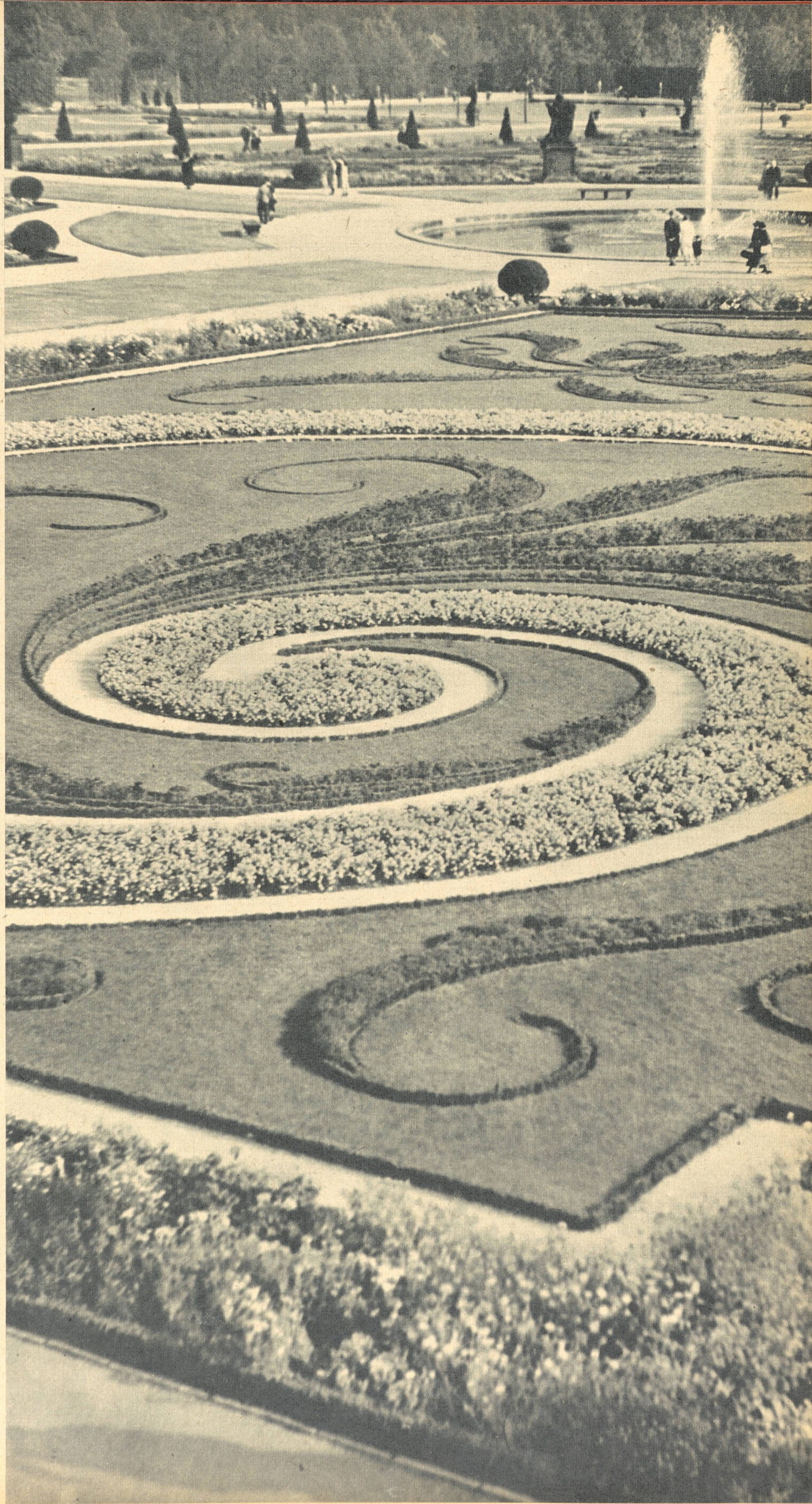
Den „store hage“ i Hannovers „Herrenhauser Park“ er et av tidligbarokkens få hageanlegg som enno eksisterer i Europa. Den ble anlagt i årene 1680—1714 og ble etter en tids vanstелhet i 1937 beplantet på ny etter de gamle planer →

„Herrenhauser Parken“s gartneranlegg er komplettert med mange fontener og allegoriske billedverk, som til dels ble skapt i første fjerdedel av det 18. århundre

Slottet Herrenhausen, som engang var sommerresidens for de hannoveranske kurfyrster og konger

VERDENS- TEATER

I LA ALBERCA

Det spanske teaters høye kultur, uten hvilken europeisk teaterliv i dets nuværende form overhodet ikke kan tenkes, har for tiden, da det i Tyskland ser ut til å komme til en regelrett Lope de Vegarenessanse, igjen sterk innflytelse på Europas scener. Vår billedkorrespondent har nøye undersøkt det spanske teaters dypt roffestede opprinnelse i folket: verdensteateret i La Alberca

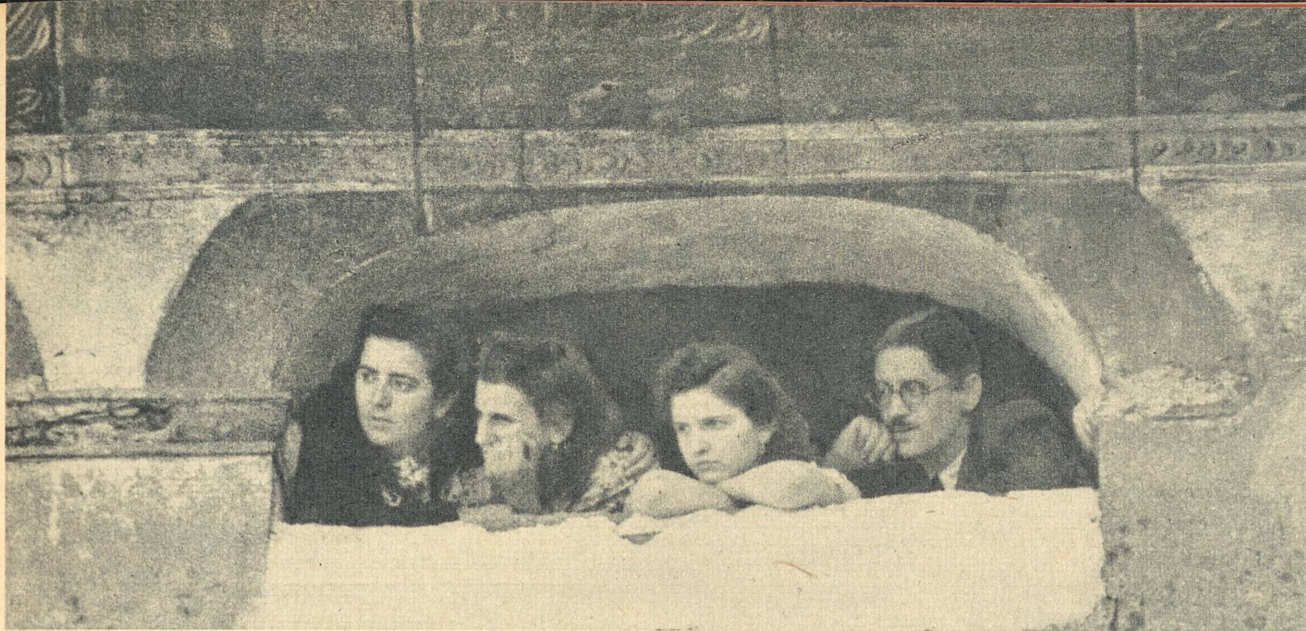
Fra vår særkorrespondent
Leopold Fiedler, Lissabon

Vilde det egentlig være så underlig om det en vakker dag i en hule fra steinalderen ble funnet ugjendrivelige bevis for at allerede menneskeslektens forhistoriske stamfedre spilte teater? I en hule i Sør-Frankrike ble det virkelig for ikke så lenge siden funnet en plastikk av en bjørn fra steinalderen — bortsett fra hodet var den fullkommen bevart — formet av leire og nesten i legemstørrelse. Huleforskeren Casteret som gjorde dette funn, framsetter den trolige teori at dette billedverket må ha en kultisk betydning; trollmennene eller medisinmennene til stammen, som holdt til i nærheten, hadde brukt bildet av bjørnen til sin „jakttrolldom“. Noja, teaterets urelementer er allerede innbefattet i denne situasjon.

Teater i den spanske fjell-landsby La Alberca: „djevelen“, ridende på en skorpionliknende, ildsprutende helvedeshund suser gjennom lufte ned på scenen, som her for en dag betyr verden

På balkonger og i karnappene på husene omkring La Alberca Plazuela, sitter „losjepublikummet“ til det gamle, geistlige spill tett i tett. Dette spillet oppføres ved festen til ære for skytshelgeninnen, Virgen de la Asuncion

Teater vil si skuespill. Og skuespillet to grunnformer, hvortil alt det, som i dag behersker våre moderne sceners spilleplaner, kan føres tilbake, nemlig tragedien og komedien, har sitt navn også fra ting og begivenheter, som sikkert ligger nærmere steinalderens fruktbarhetstrylleri enn f. eks. en oppførelse av „Faust“ i Berliner Staats-theater. Tragedie betyr direkte oversatt fra gammelgresk bukkesang. Av prosjoner til besvergelse av jordens grøde, hvor personer forkledd i bukkeskinn oppførte danser, oppsto det tragiske skuespills kunstform, etter først å ha gjennomgått en lang forvandling. Men komedie kommer av det greske komos, som betyr: overmodig, lystig opptog. Forbindelsen med de urgamle fruktbarhetstrylleri ligger her enno mer klart i dagen.

Riktignok har det moderne teater, som er blitt en høyt utviklet kunst-

form med mange spesialiseringer, forfinelser, men også utartinger ifølge utviklingen fjernet seg uendelig meget fra denne sin opprinnelse i menneskehetens tidligste historie. Det er en himmelvid forskjell, omtrent som mellom en moderne maskinpistol og slyngen, hvormed engang tidligere tiders hyrde forsvarte sin hjord mot ulven.

Men allikevel lever teateret enno blant folket i en form, som er beslektet med de tidlige utviklinger og som uten tvil er kultisk. Og der hvor folket aller minst kjenner noe til „teateret“, er det best bevart. En må da ikke tenke på slike egner, hvor skuespillerbegavelsen så å si er medfødt hos menneskene som sangen i Italia, i Sør-Bayern og Tyrol f. eks., hvor det finnes utallige dilettant-scener og amatørteatre ved siden av meget kjente, såkalte bondeteatre. Der har teater-spillingen i de færreste tilfelle enno kultisk karakter. Det trenges nesten

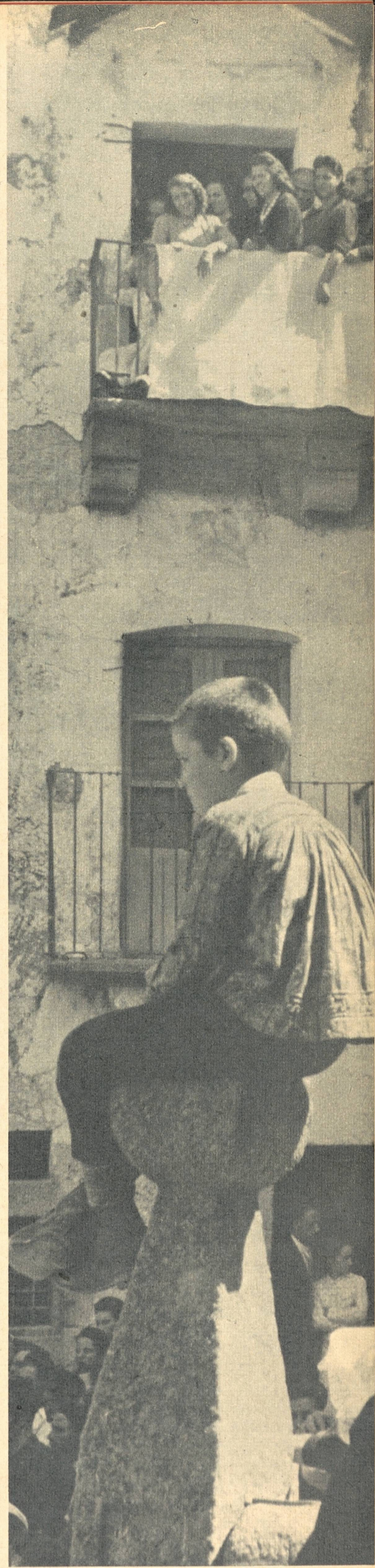
overalt riktige scener, med belysning og kulisser, med sminke og parykker og trykte rollehefter. Det er allerede blitt litterært teater og krever et visst oppbud av sivilisasjon.

Men langt inne i Alpenes sidedaler, hvor tradisjonen har holdt seg ren, der forekommer det enno „perchten“-løp med vidunderlige gamle, gjennom generasjoner nedarvede masker, maskerade i fastetiden, „trekonger-syngingen“ og gamle leiker til høsttakkefesten. Her eksisterer teateret enno i sin opprinnelige form.

På et meget høyere åndelig nivå, men dog så helt igjennom opprinnelig at en tilfeldig besøker fra byen kunde tro at han nettopp overvar den gamle Mimus' fødsel, han som fortryller menneskene med etterapelsesdriften, foregår de geistlige spill som „Loas“ og „Autos-Sacramentales“, som en enno møter i Spania av i dag.

Verdens mest maleriske publikum: bønder, handverkere og hyrder fra fjell-landsbyen La Alberca og dalene rundt omkring fyller kirkeplassen på stedet, hvor det gammelspaniske „Loa“-spills tradisjon har vært dyrket i hele 300 år

Kanskje er det „arvingen“ til djevelens rolle, som her øver seg på farten gjennom luften. Generasjoner igjennom blir spillets roller i de samme familier

Fjell-landets gamle drakt gir scenen mellom bondekona og presten folkeminnets vakre tiltrekning

Det er dilettant-teater, folketeater i ordets rette betydning, teater som på Lope de Vegas og Shakespeares tid. I det 16. og 17. århundre, da hoffteateret ikke helt tilfeldig opplevde sin høyeste utfoldelse også i Spania, en utfoldelse, som de europeiske scener, og da særlig også de tyske, til sin fordel minnes i dag! — i disse religiøse århundrer, oppsto i Spania denne form for det geistlige spill, som i dag atter vekkes til live av en mektig bevegelse.

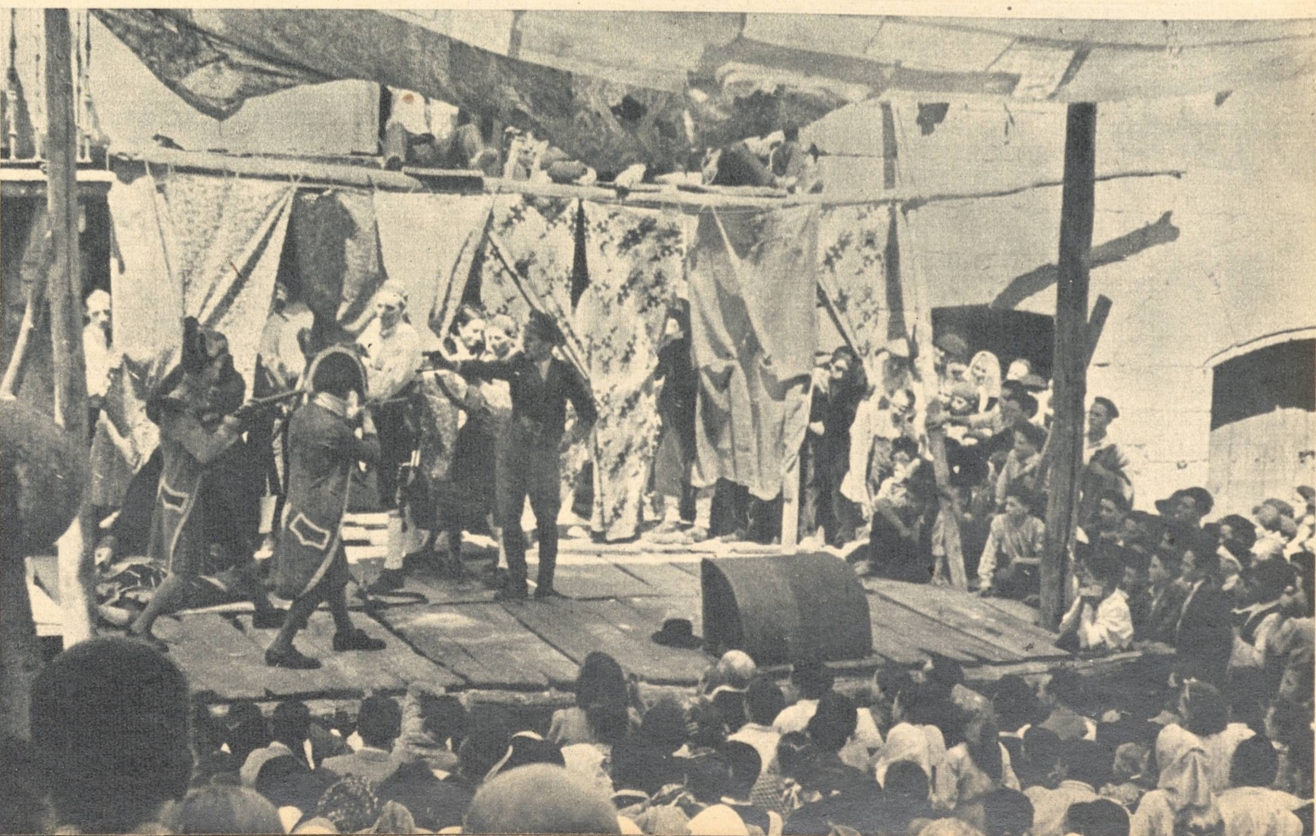
I den avsidesliggende landsby La Alberca, på høydene ved Sierra de Francia vilde denne bevegelse riktignok ikke ha vært nødvendig. For der har bøndene i 300 år allerede uavbrutt spilt sine „Loas“: hvert år på festdagen for skytshelgeninnen Virgen de la Asuncion, blir det bygd opp et scene-podium på Plazuela like overfor kirken; et par stolper, et par tepper og gardiner er hele dekorasjonen. Rollene gikk i arv innen landsbyfamiliene fra generasjon til generasjon: „engelen“ og „djevelen“, „bøndene“ og „hyrden“, som samtidig er „gracioso“, hoffnarren, som har lov til å spøke med publikum. Djevelen, „demonio“, kommer til syne „fra luften“, ridende på et utskåret helvedesuhyre, der er lastet med raketter og derfor spruter ild, og forsøker å forstyrre Jomfrufesten. Men „hyrden“, stykkets „prologus“ fordriver ham med „englene“'s hjelp ned i helvede igjen gjennom et hull i podiet.

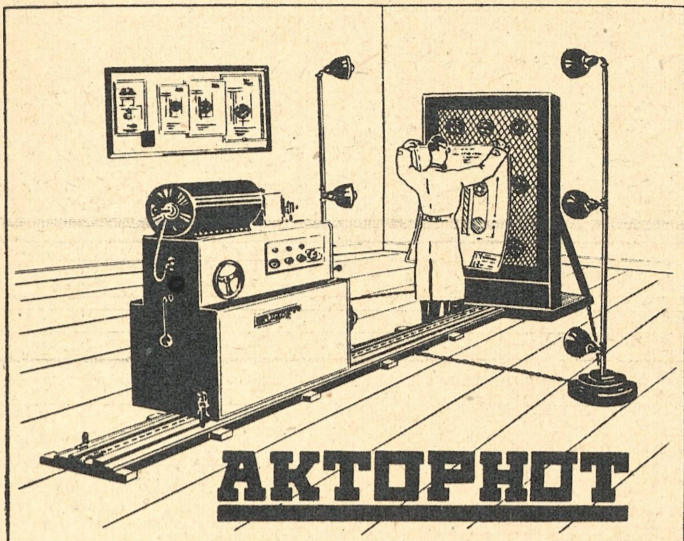
Dette podiets bredder betyr virkelig „verden“ for Albercas innbyggere. Riktignok i en helt annen og meget dypere mening enn talemåten „bredder, som betyr verden“. Nemlig i betydningen det store „verdensteater“, som også stammer fra Spania. Det er verden i geistlig betydning. Dens framstilling med himlens og helvedes krefter har innerst inne en kultisk oppgave: rensing og lütring av livet.

Etter det geistlige spill om fordrivelsen av Lucifer følger det et skuespill. „Fjellblod“, som handler om tiden for den spanske frihetskrig mot Napoleon. Hele landsbyen jubler over fjellbøndenes seier under ledelse av en patriotisk pater, som om seieren var i dag.

Helvedeshunden, som Lucifer, stykkets „demonio“ rir på under bulder og brak, og som under tilskuernes jubel igjen jages ned i sitt rike. Slangehoder, hvorfra det sendes ut raketter, slynger seg som skorpionarmer om hans hode

AKTOPHOT

Arkivering av viktige driftsunderlag
for beskyttelse mot luftangrep.

Forminskende omtegning av kart- og
konstruksjonsmateriell.

VEREINIGTE PHOTOKOPIER-APPARATE K.-G.

HAMBURG

Dr. BÜGER

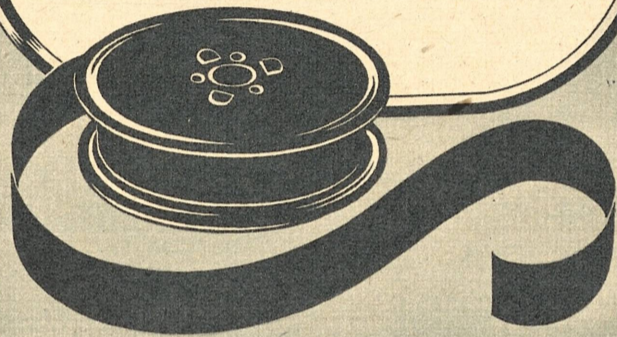
BERLIN

Det
fargefortettede
Pelikan
fargebånd

varer enno lenger, hvis det
vendes hver 8 dag. Derved
kommer den øverste halvdel
ned og friskes op.

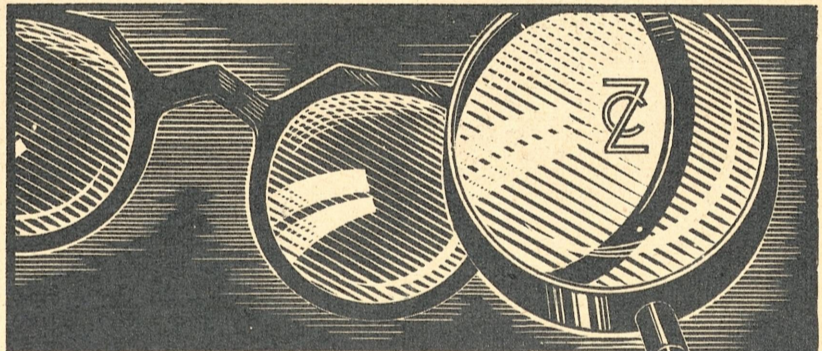
GUNTHER WAGNER

hanomag

landbrukstraktorer
beltetraktorer
vegtraktorer

HANOMAG · HANNOVER

Som tegn på ektheten

har ethvert Zeiss-Punktal-glass ingra-
verte beskyttelsesmerker Z. Det gir
Dem garanti for at De har fått ekte
Zeiss-Punktal-glass. Punktalglass finnes
bare i en eneste kvalitet – Zeiss kva-
liteten. Betegnelsen „Punktal“ er
rettslig beskyttet for
Zeiss-verket, derfor
gis det bare „Zeiss-
Punktal-glass“

CARL ZEISS
JENA

ZEISS *Punktal*
det fullkomne brilleglass

Fåes i de optiske forretninger. (Generalrepr. Hj. Krag, Oslo, Kongensgt. 2 lf. 25416)

CARL ZEISS JENA

Generalintendanten for det prøyssiske statsteater, statsskuespiller og statsråd Gustaf Gründgens som Mefisto i Faust-tragediens annen del

VERDENSTEATER I BERLIN

ET STATSTEATERS OPPBYGNING OG OPPGAVE

Vilde man ved trolldom bortføre en tilskuer f. eks. i et spansk bonde-teater og setté ham av på Gendarmenmarkt i Berlin i Staatliches Schauspielhaus' sal, hva vilde da dette menneske oppleve?

Kanskje det samme som Faust, bortført av Mefisto, opplevde i den klassiske Valpurgisnatt. En verden der vilde være som en drøm for ham, som man ikke forstår, men hvis mening man fatter. En verden på et helt annet bevissthetsnivå, men som allikevel i sitt vesen måtte svare temmelig godt til det tilskueren på markedsplassen i landsbyen etterlot seg.

Dette må man ikke forstå som en spøkefull sammenlikning. Dersom det ikke var slik, måtte arbeidet til statsråd Gustaf Gründgens, generalintendanten for det prøyssiske statsteater, ha forfeilet sin hensikt.

Arbeidet til den skapende teaterleder av i dag har nemlig — og har alltid hatt — et mål som er nært beslektet med ethvert kultisk orientert „spill“. Siden Schiller talte om scenen som en „moralisk anstalt“, hvis kall for nasjonens åndelige utforming ligger i muligheten til å oppdra, vekke og forme fellessjelen gjennom det dramatiske kunstverks fellesopplevelse — siden den tid eksisterer der ikke lenger noen diskusjon om scenens etiske misjon.

Siden da har ikke bare den brede offentlighets innstilling til teatret, og især til den framstillende kunstners, skuespillerens, yrke og vesen endret seg grunnleggende.

Blant alle siviliserte nasjoner er nettopp Tyskland gått foran med stormskritt på denne veg gjennom opprettelsen av teatre med fast ensemble, understøttelse av stat eller kommune, fastlønnede orkestre, for ikke å snakke om scenekunstnerne selv, for hvem der i dag endog eksisterer et pensjonsfond, som befriir for bekymringer med hensyn til sin alderdom.

Det europeiske teater, som fulgte eller avvek fra denne utvikling alt etter den nasjonale karakter — bare England, som enno i dag ikke kjenner noe offentlig understøttet teater, er en unntagelse her — vant ubestridt ledelsen i verden gjennom den kulturelle energi som denne prosess foregikk med. Det kaster et ironisk streiflys over dette emne at New York ved krigsutbruddet måtte stenge Metropolitanoperaen, som arbeider med uhyre pengemidler, ikke fordi man f. eks. manglet penger til fortsettelse av driften, men fordi de italienske og tyske dirigenter, sangere og musikere var like så uunnværlige

som de operaverker disse land har skjenket verden.

I motsetning hertil har teaterlivet i Tyskland hittil, inn i det fjerde krigsår, ikke vært underkastet noen som helst innskrenkninger. Tvertimot. I klar erkjennelse av teatrets kulturelle betydning nettopp som en moralsk anstalt og en institusjon som ikke alene tjener de velhavendes fornøyer, ble kravene til de åndelige ytelser snarere skjerpet, helt bortsett fra den uhyre tilstrømning, gjennom hvilken de brede lag av befolkningen viser sitt behov for oppløftelse og sjelelig opplevelse i teatret.

I Berlin er det rett og slett et spørsmål om hell å få tak i en billett til en oppførelse av annen del av Goethes Faust. Det dreier seg jo her om det vanskeligst tilgjengelige verk verdenslitteraturen har å by teatret, et verk som overhodet ikke kan forstås uten betraktelige dannelsesforutsetninger.

Nettopp Berliner Staatstheaters popularitet, som gir seg utslag i en så enorm etterspørsel etter billetter selv til problematiske verker og dristige iscenesettelser, skyldes generalintendanten, statsråd Gründgens. Han har, etterat han ble betrodde ledelsen av dette teater, som hadde en nedgangstid etter verdenskrigen, vist seg som en organisator av usedvanlig åndskraft. Med storartede iscenesettelser under hans regi og egne skuespillerprestasjoner, skapte han arbeidsforbildet og grunnla samtidig statsteatrets stil. Med ettertrykkelig energi satte denne hans stilvilje seg igjennom i alle oppførelser i de tre teatre, som institusjonen etterhvert har kommet til å omfatte, uten at dette hemmet medarbeidernes skaperkraft og arbeids glede. Å kunne skape en generalnevner for to ting som så vanskelig lar seg forene som en egen, meget utpreget og ubønhørlig stilvilje og ganske forskjellige personligheters glade beredvillighet til samarbeid, forener en høy grad av organisatorisk kraft og diplomatisk tilpasningsevne, uten hvilke oppbyggingen av et slikt verk ikke vilde være mulig.

Begrepet „statsteater“ representerer den høyeste form for nasjonens teaterkultur. At det ikke bare i Tyskland, men langt utover dets grenser, nevnes med en følelse av beundring og forbauselse, er ikke minst teaterlederen, iscenesetteren og skuespilleren Gustaf Gründgens' fortjeneste.

→
Gustaf Gründgens som "Orest" i den av Lothar Müthel iscenesatte oppførelse av Goethes "Iphigenie" i Berliner Staatstheater (Schauspielhaus)

← På sar
fra tree
ner og
og safri
frukten

DYPKJØLET HOLDER NÆRINGSMID- LENE SEG FRISKE OG APPETITTLIGE

Fordelene ved dypkjølingsprosessen

Næringsmidler i form av kjøtt, fisk eller frukt og grønnsaker er på ingen måte døde stoff, så lenge de ikke er kommet i gryten eller i magen. Der foregår fremdeles kjemiske forvandlinger i dem, som til en viss grad er en fortsettelse av de kjemiske livsprosesser. Om frukt kan en sågar si at den har et riktig åndedrett og et regelrett stoffskifte. Den fortsatte modning er en følge av dette. Men etter noen tids forløp fører disse stoffskifteprosesser til vedkommende næringsmiddels ødeleggelse, selv uten medvirkning av bakterier og muggsopp. Den slags ytre påvirkninger kan bare påskynde fordervelsen.

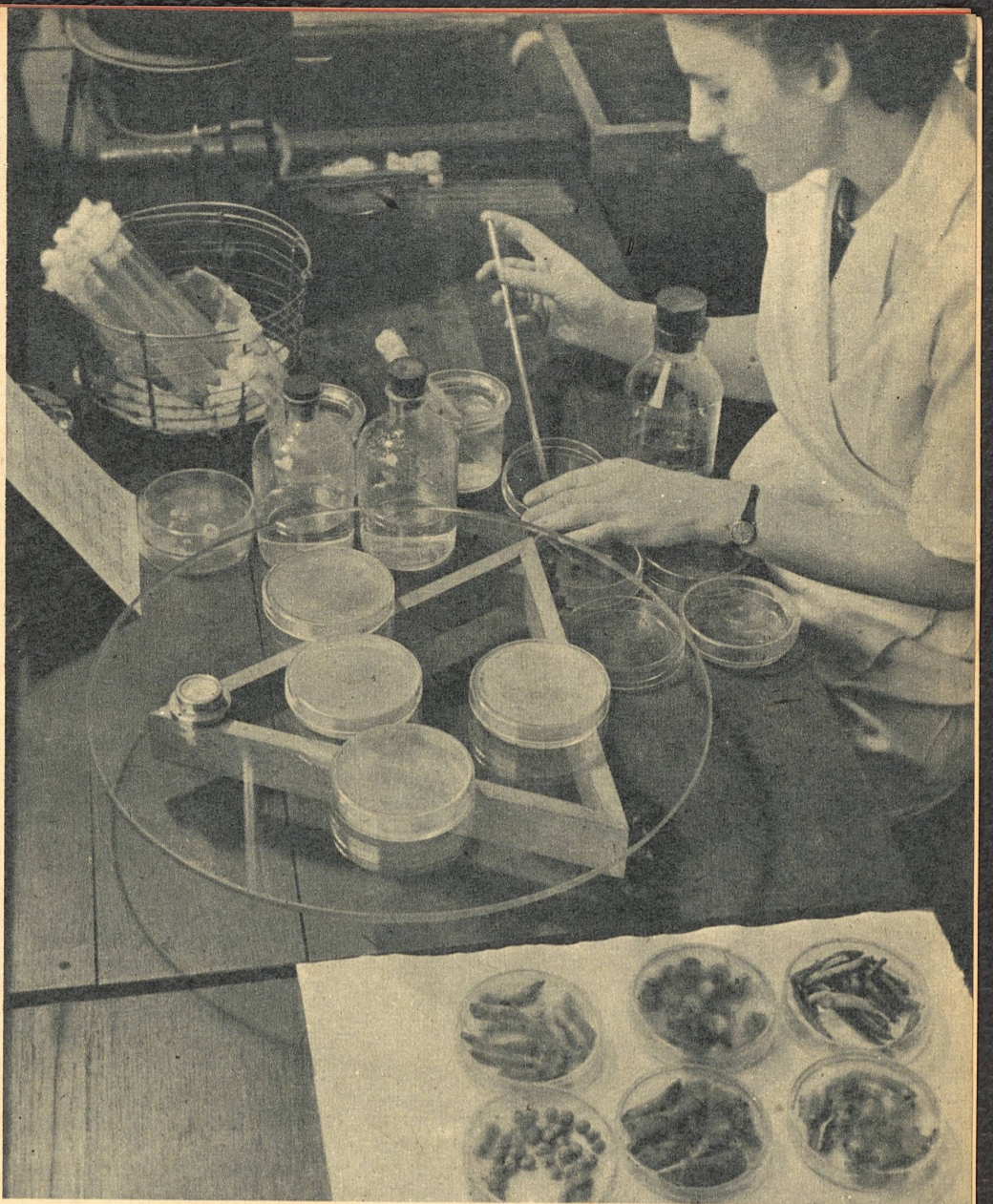
Der har for eksempel en gutt igjen latt et eple som han har spist en bit av, bli liggende fordi det var noe annet som fanget hans interesse. Hvis de no sier til gutten at han skal spise opp det eple, så vegrer han seg. Og det med en viss rett, for omkring det stedet hvor han først bet av eplet, er det blitt brunt og uappetittlig og smaker ikke. Grunnen til dette er at eplet er en levende substans. Bittet har ødelagt noen av eplets celler, surstoff får komme til celleinnholdet og eplets stoffskiftefermenter inngår forbindelse med surstoffet. På denne måte ble eplets smakstoffer tilintetgjort og samtidig gikk dets vitamin C tapt. Frukten smaker ikke lenger og er blitt av mindre verd. Denne prosess foregår også ved ubeskadiget frukt, men bare meget langsomt. Også i andre næringsmidler, kjøtt, fisk og grønnsaker, foregår der slike prosesser under lagringen. Hvis man vil holde dem i spiselig tilstand så må man konservere dem. Men ved konservering ved hjelp av koking f. eks. forderver eller ødelegger man viktige bestanddeler av næringsmidlene, framfor alt smakstoff og vitaminer. Derfor vilde det være meget ønskelig om man kunde oppholde eller sinke „selvfordøyelsen“s ødeleggende prosesser. Og i kulden har vi virkelig et middel som muliggjør dette. Den sinker alle kjemiske prosesser og bevarer derfor også mange næringsmidler slik, at de når de tøs opp igjen, er av samme beskaffenhet som før frysningen. Kulden konserverer ikke i gammel forstand, den holder næringsmidlene friske.

Konservering ved hjelp av kulde er et hemmelighetsfullt område som byr på mange overraskelser for forskeren. Den seinere tids forskning har gjennom møysommelig detaljarbeid måttet utvikle en egen behandling for nesten hvert enkelt næringsmiddel. Det vanskeligste er å holde frukt og grønnsaker friske. Epler og noen andre fruktarter kan ikke holdes friske ved hjelp av dypkjøling. Den vilde bare påskynde „selvfordøyelsen“. Derimot kan man holde f. eks. pærer og mange andre fruktarter, samt grønnsaker friske, hvis man før frysningen „blancherer“ dem, dvs. koker dem en ganske kort stund. Derigjennom blir stoffskiftefermentene tilintetgjort uten

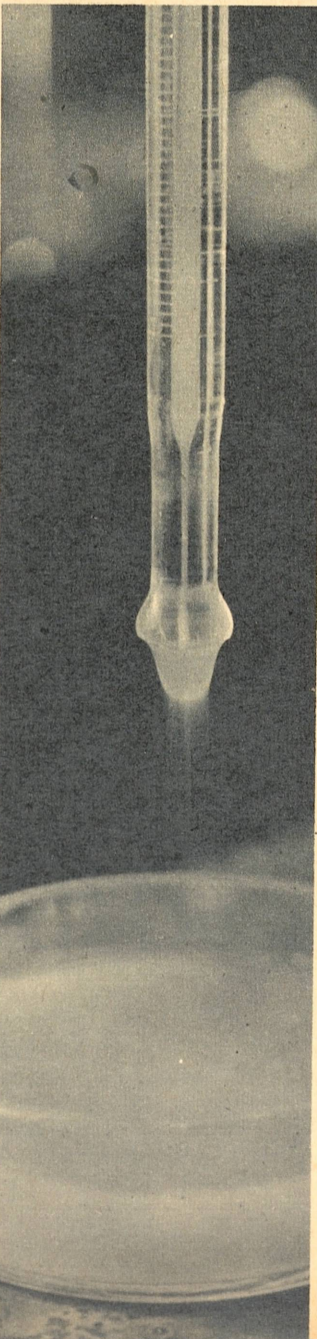
at det øves noen innflytelse på de øvrige bestanddeler av frukten. Men også et annet knep er påkrevd for å oppnå gode resultater.

Før avkjølte man næringsmidlene så langsomt som mulig for å „skåne“ dem. Men nettopp det er forkjørt. Ved langsom avkjøling danner det seg av det rikelig forhandenværende vann i næringsmidlene store isnåler som sønderriver de fine celler. Og da skjer det som man egentlig vil forhindre: de forskjellige stoff i levnetsmidlene blir ført sammen, akkurat som i eplet til gutten. Da kan ingen kulde oppholde „selvfordøyelsen“. Hvis man imidlertid lar varen fryse så hurtig som mulig, så danner det seg bare små iskrystaller som ikke forårsaker noen større skade. No oppnår man det resultat at selvfordøyelsens prosesser virkelig blir sinket. Det frosne næringsmiddel kan lagres i lang tid, når det stadig holdes i frossen tilstand. Først i siste øyeblikk før anvendelsen må det atter igjen så hurtig som mulig tøs opp.

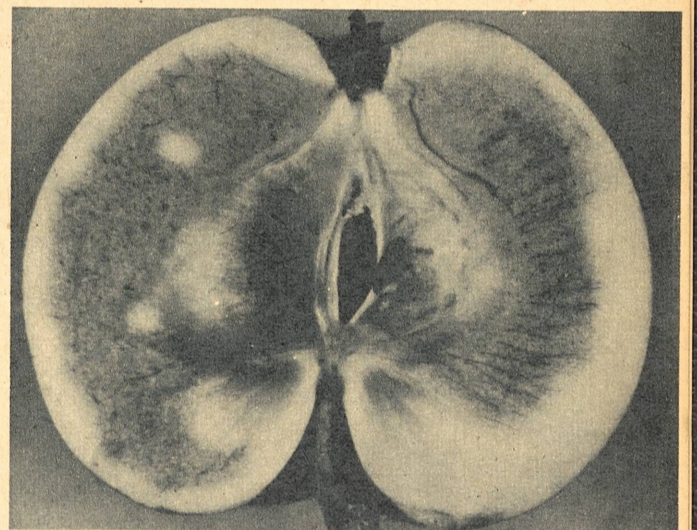
Dessverre er selv ikke kulden et middel som kan anvendes overalt. Derfor måtte man utarbeide andre metoder for de næringsmidler som ikke kan holdes friske ved frysning. Ved siden av bekjempelsen av den skade som kan oppstå f. eks. ved bakterier og muggsopp, retter oppmerksomheten seg i dag mot de „lagringssykdommer“ som næringsmidlene kan bli utsatt for. Herunder forstår man de skader som kan oppstå ved de omtalte kjemiske forvandlinger i fruktens indre. Her er det oppstått et nytt fag og det gis i dag ved siden av læger for mennesker og dyr, virkelig noe sånt som frukt- og grønnsakdoktorer. Pasientene blir underkastet observasjon og undersøkelse som i en riktig klinikk. Man har lært å diagnostisere fruktens forskjellige lagringssykdommer, „hudbrunheten“, „kjøttbrunheten“ og „brunsykdommen“ på et tidlig tidspunkt. I dette øyemed må man ofte foreta høyst innviklede undersøkelser, for mangen sykdom syns ikke utenpå, mens fruktens indre allerede kan være fullstendig ødelagt. Selvfølgelig har man også utarbeidet behandlingsmetoder for å forebygge disse sykdommer. Hvis man f. eks. gir eplene i kjølehuset for lite surstoff, så kveles de. Deres fruktkjøtt går til grunne og antar en brun farge. Denne sykdom kan forebygges ved omhyggelig kontroll av luftens sammensetning i kjølehuset. Ved en overflatisk betraktning kan det spørsmål dukke opp: „Lønner alle disse kostbare innretninger og undersøkelser seg?“ For det blir faktisk anvendt betydelige summer på dette. Sammenlikner man imidlertid de tidligere tall for tap gjennom avfall med tallene av i dag, så ser man tydelig den oppnådde nyttevirkning. Hvor man tidligere måtte regne med et tap på 40—50 % av de lagrete varer, så er det i dag bare tale om noen få prosenter. Helt bortsett fra at, man gjennom de nye metoder har bevart næringsverdien og smaken.

Bakteriene blir talt. Her blir bakteriemengden i de konserverte grønnsaker undersøkt. Man avsetter prøver i bakteriekulturer og teller så seinere hvor mange spirer har holdt seg levedyktige

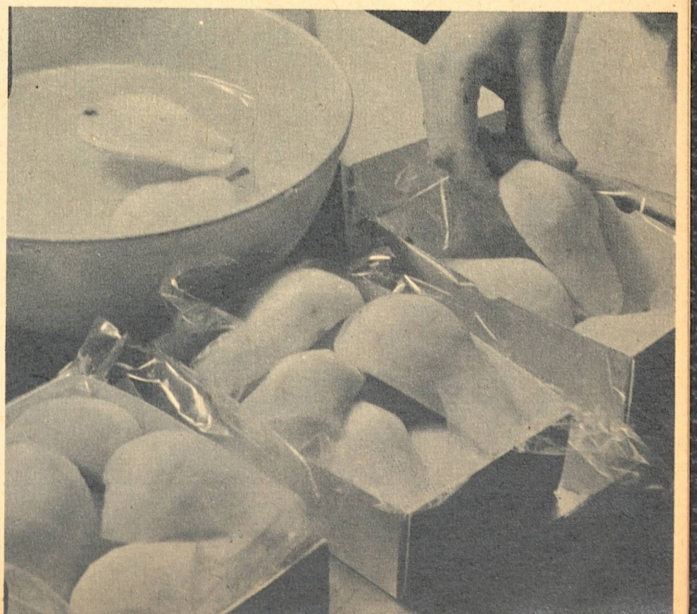

Hvordan drypper pæresaften? Saften av pærer som er riktig lagret, drypper langsomt ut av røret, mens saften av pærer som ikke har vært riktig lagret, er vannholdigere og drypper raskere ut

Det gis en „kjølelager-sykdom“. Epler som er blitt lagret for kaldt, kan utenpå se friske ut, mens de inni er fullstendig råtne og uspiselige

Først omhyggelig pakket — og så frosset, på den måten holder vitaminene og smaken seg

På samme tid alle årstidens gave — frisk fra treet, fra busker, fra jorden, med alle vitaminer og hele den fyldige aroma, i hele sin friskhet og saftighet — holdbar i mange måneder — det er frukten som behandles etter dypkjølingsmetoden

MARSEILLE

Ti tusen franske politikonstabler, uniformerte og i sivil, foretar i Marseille den største politirassia i kriminalhistorien. 40000 personer blir undersøkt, og i den g.m.e havnen blir 1200 hus sprengt i luften. Denne veldige aksjon mot kriminaliteten i det beryktede havnevarter overtreffer alt det forbryterne og deres trubadurer, forfatterne av kriminalromanene, kunde forestille seg. „Signal”s korrespondenter skildrer her aksjonen og bakgrunnene for den

Så tomt og forlatt som på denne 1. februar 1943 har enno ingen litteratør sett det berømte og beryktede gamle havnevarter i Marseille. Denne stinkende blokk på 1200 hus har vært gjenstand for den mest levende interesse fra litteraturens side. Dette vil no ikke mer være tilfelle.

Foran meg ruller tyske soldaternever tykke fat henover kaien. Et fint gult støvspor ligger igjen etter dem. Dynamitt! Det er mellom klokken 11 og 12 om formiddagen og helt stille. Man hører bare fatene som ruller, et par kommandorop og no og da langtrukne kattehyl.

En slank tysk politimann klatrer oppover fasaden til et hus ved kaien. Huset står tomt likesom de 1200 husene rundt om. Vinden leiker i vinduskoddene, men husdøren i første etasje er sperret igjen. En liten katt sitter fastklemt mellom de buete balkongsprinkler i første etasje og hylar sin elendighet ut i formiddagen. Katter henger, som man vet, ikke ved menneskene, men ved husene. Da menneskene dagen i forvegen forlot husene, ble kattene tilbake, kattene og rottene. Denne her har tilmed klemt seg fast. Politimannen er no kommet borttil katten, med venstre hånd holder han seg fast i sprinklene, med den andre frigjør han det lille dyret, noe som ikke foregår uten bråk. Så klatrer han ned igjen med dyret. Kattungen er redd og haker seg fast i uniformen. Den vil ikke ned på bruleggingen. Politikonstabelen snakker godt med den, han er jo i tjenesten og må videre; til slutt river han dyret løs fra uniformen sin og setter det ned. Men det viker ikke fra ham, tripper etter ham da han går langsmed kaien, og slik traff jeg dem ofte; hver gang jeg så politikonstabelen, var katten i nærheten. Kanskje vil den engang beslutte seg til å gå helt over til politiet. Den virksomme anger ser vel i mange tilfelle ikke noe annerledes ut.

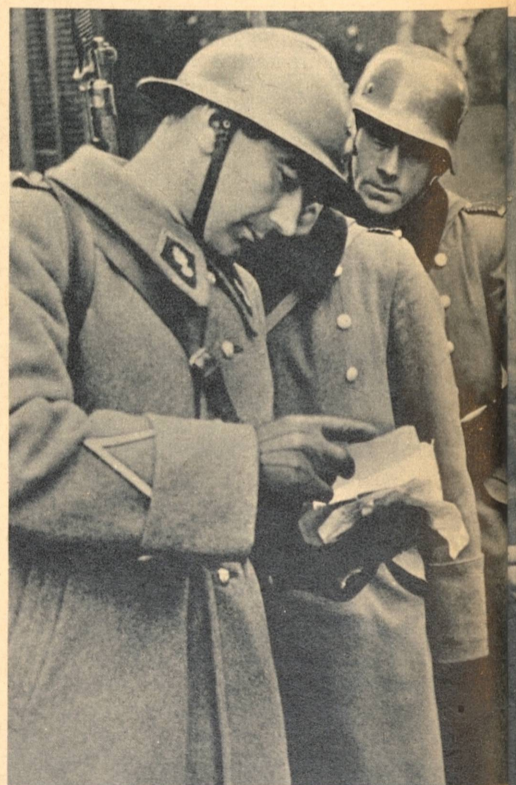
Slik som på denne mandagen er det vel aldri blitt ringt til middag i Marseille. Der lyder et hornsignal henover kaien. En tysk offiser i stålhjelm kommer løpende ut av ett av de små smugene i nærheten av „Transbordeuren” og forsvinner gjennom porten til en av de lave havnebygninger. Et par sekunder ligger kaien fullstendig tom for mennesker, og så lyder et veldig

Trange, illeluktende og hemmelighetsfulle, et tilholdssted for epidemier, elendighet og allslags eventyr — slik var smugene i havnevarteret, som no er forsvunnet

tordenslag. Da det dør hen, begynner klokkene å klemte der borte i det gamle, gotiske murverket ved foten av Notre-Dame de la garde. Lufttrykket har satt dem i bevegelse. Ut fra det lille smuget velter der fram en hvit støvsky, og foran denne skyen renner små, svarte skygger over bruleggingen og forsvinner over strandbredden. Det er de flyktende rottene. Tre- og steinsplinter regner ned fra himlen, og en vannstråle hveser inne i støvskyen. Oppgjøret med forbryterkvartalet i Marseilles gamle havn er begynt. Seks syndens og skjenselens hus styrter sammen ved dette første slag. Da jeg forlot byen fem dager seinere, lå allerede fem hundre i grus.

Transbordeuren i Marseille kjenner alle. Den er like så bekjent som Eiffeltårnet og Greta Garbo. Dens nettverk av jernstenger og dens tynne silhouett har vært bakgrunnen for så mangen eventyrlig filmhandling. Da man bygde den, gjaldt den for et verdensunder, for en teknisk stordåd av første rang. No skammer man seg over den og vil rive den.

Jeg har gått til fots opp til Transbordeurens øvre bru, for elevatoren har man latt forfalle, og no sitter jeg her oppe på en grønnmalt hagebenk, ser ned på det gamle havnevarteret, ser eksplosjonenes stikkflammer slikke

Hun får lov å hente møblene sine. Når det gikk an på noen som helst måte, lot en de evakuerte få lov å redde møblene sine. For å hindre

Morgenen etter raslaen. Det franske kriminalpoliti har om natten arrestert alle forbrytere og mistenkte. Politiet har sperret av havnekvartaret. Ved hjelp av høytalere blir be-

boerne kalt ut av husene sine. De samles på kaien med sin handbagasje og blir så transportert bort til en samlingsleir. Få dager etter vender de tilbake igjen og flytter inn i andre leiligheter

plyndringer, holder fransk og tysk politi vakt i det rømmede kvarter. De forlatte hus kan bare betres med en passerseddel

Marseilles ungdom tar fatt. Sammen med Røde Kors og kvinne- og ungdomsorganisasjonene har Marseilles prefekt organisert en stor hjelpetjeneste. De evakuerte får mat fra denne organisasjon, og den hjelper dem også med flyttingen

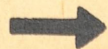
ut fra de grå murene og husene bli til støv.

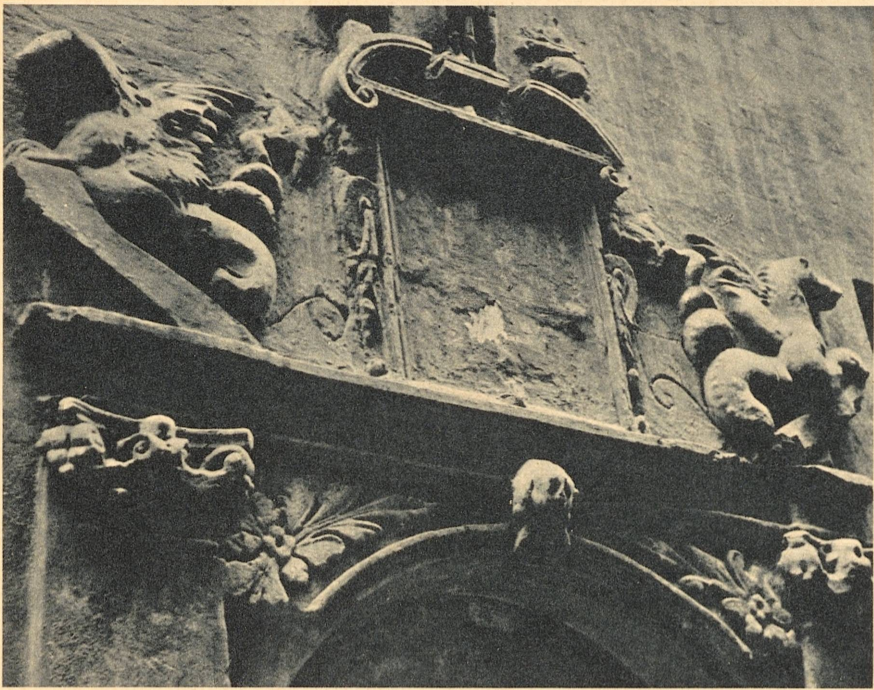
Hvor merkelige menneskene er. Jeg kommer nettopp fra et besøk hos Marseilles prefekt, som residerer i de vakre gamle rådhuset nede ved kaien. Han talte som en av byens fedre ska gjøre det. Hr. Barraud, en slank mann med grå stenk i håret, har i dagevis ikke hatt et rolig minutt, fordi han har omsorgen for tusener av mennesker, som man har evakuert fra havnekvartaret. Han drar omsorg for deres eiendom og for mat til dem, og når han no ser deres kvartaler falle, forklares også menneskene for hans blick. De svarte fårene blir stadig hvitere for hans øyne.

Her oppe på Transbordeuren leser jeg i et tidsskrift, som utgis av kommunestyret, av prefekten selv. Det heter „Marseille“, og det eksemplar jeg har, er nr. 21 fra oktober 1942.

Louis Gillet, medlem av Academie Française, skriver her:

„På høyden Accoules, mellom Hotel Dieu og La Major, begynner seg en av de obsønste og verste kloakker hvor Middelhavets avskum samler seg, så fordervet og råttent at man neppe kan

„Poet-portalen“ blir fredet. Overalt i den gamle bydelen hvor det ble funnet verdifulle gesimser og steingirlandere, ble de omhyggelig bevart for ødeleggelse

forestille seg noe slikt, dersom man ikke hadde sett det. Det synes å være oppspist helt inn i steinen av uhmskhet og pest. Dette markette helvede, denne knokkelhud i oppløsning er ett av de stedene i verden som herjes mest av tuberkulosen. Her er syndens og dødens rike. Hvorledes kunde man befri dette tidligere patrisierkvarter, som er prisgitt forbryteruvesenet, elendigheten og skjenselen, for sin materie og fornye det? Det beste man kunde gjøre vilde være å søke ut av denne pøl noen elementer som det er verd å bevare,

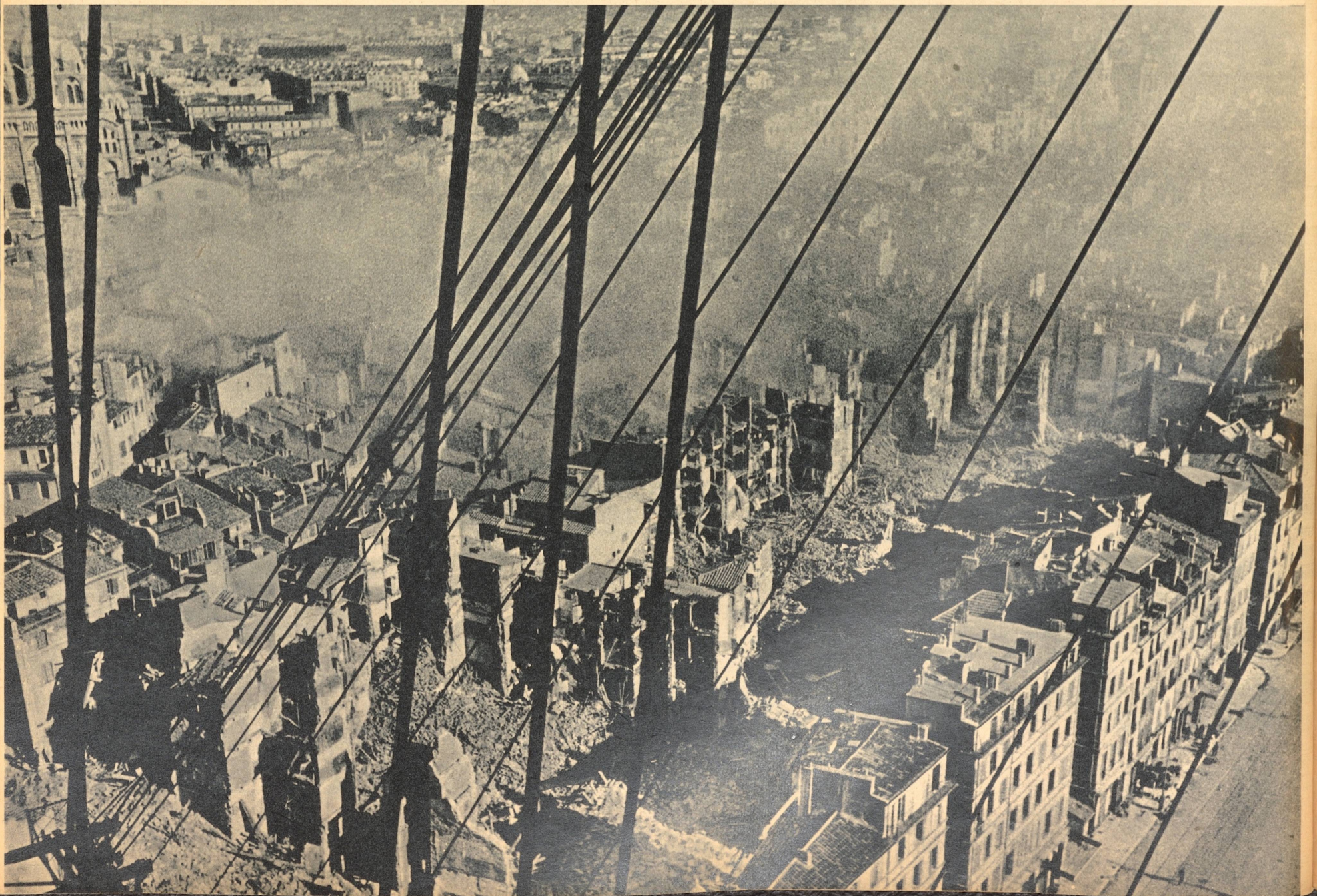
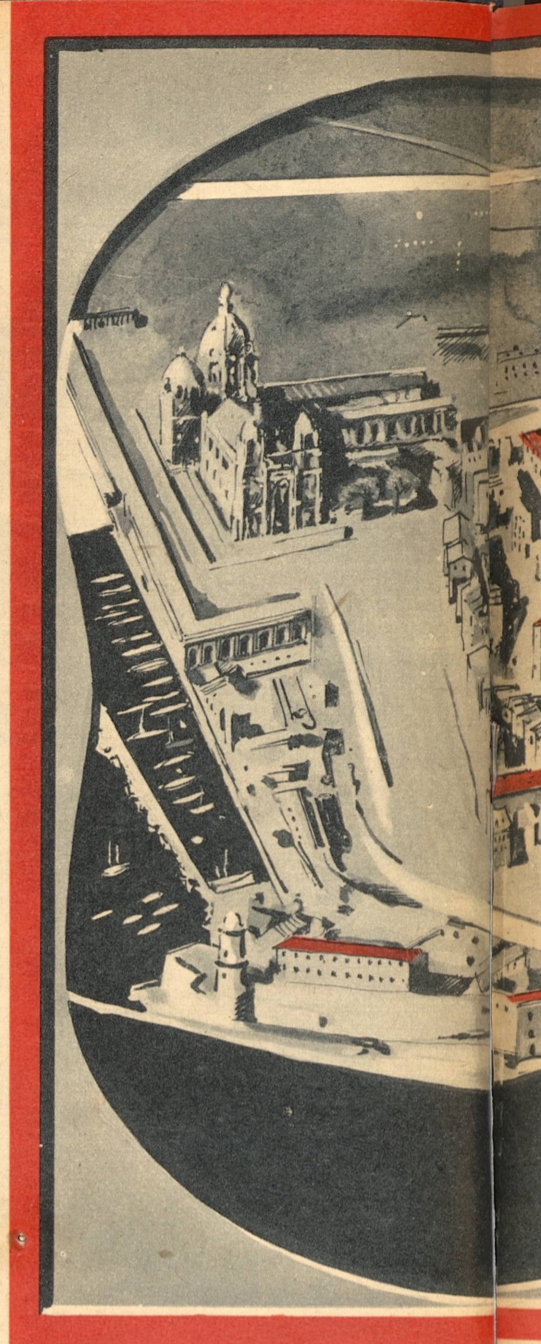
organisere redningen av dem og gjøre et museum av denne del av Marseille, hvor man spaserer og søker motiver for sine drømmer...

Skulde menneskene i det halvår som er gått siden denne artikkel ble skrevet, ha forandret seg så meget, har havnekvartret endret karakter, eller skulde prefekten ha en annen mening enn byredaktøren? Nei, nei, det er slik som jeg sa: medlidenheten lar prefekten tale annerledes i dag enn Louis Gillet med hans tilslutning har talt for et halvt år siden. Men når selv medlidenheten endrer så sterkt ens dom over en døds-

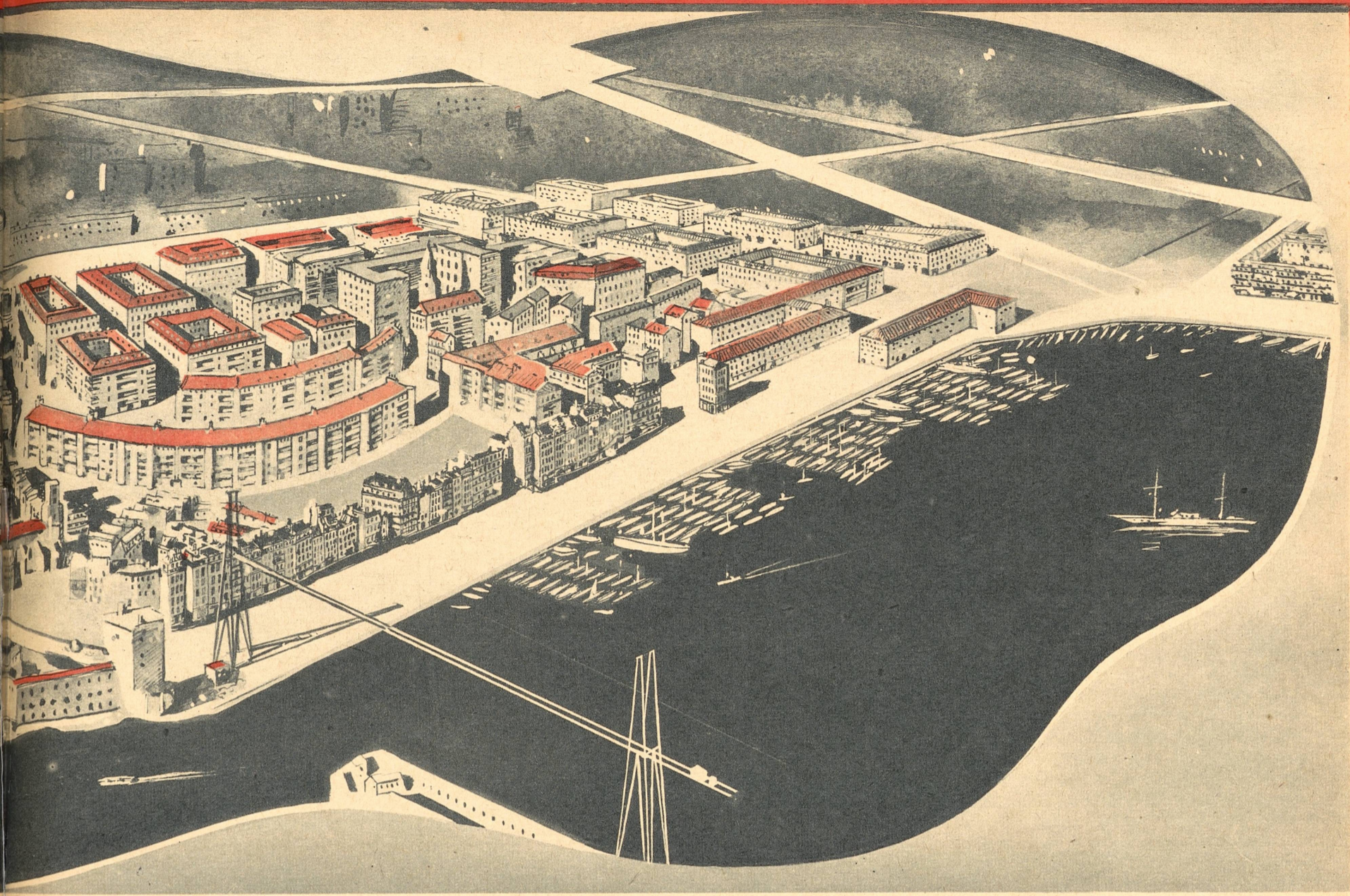
dømt sak, da ber jeg her om medlidenhet for Transbordeuren. Den er ikke bare bedre, den er også vakrere enn menneskene i den stinkende pøl derne. Dersom man river den ned, vil man snart angre det. Den er et monument over den skapende menneskelige ånd, et monument over det 19. århundre. Den som no finner den stygg, han vil seinere måtte la seg belære om at der også i dette stålskjelett er den samme opphøyde flukt som i menneskets indre i dets gode øyeblikk. Om tredve år vil man synes Transbordeuren er vakker, fordi våre øyne da bedre vil ha lært å se skjønnheten i de tekniske pionérens tidsalder. Transbordeuren har menneskene enno ikke gjort så meget galt med som med de gamle adelshusene i havnen, men disse har de riktignok skjemet og skjennet så håpløst, at det er bedre de faller. Krigen overtar det som et jordskjelv skulde ha gjort.

I mellomtiden skjer der i Marseille det som Louis Gillet har villet og hva også prefekten dengang har ønsket: kloakken blir tørrlagt, og tilbake blir de elementer som våre bedre drømmer kan finne næring ved.

Det er en frisk vind her oppe på Transbordeuren. Allikevel vilde jeg nødig at alt det jeg har å fortelle var talt hen i været. Jeg har også et annet nummer av tidsskriftet „Marseille“ på meg. Det har undertitelen: „Marseille sera demain... une ville moderne.“ Det er blitt trykt den 15. mai 1942 i det kommunale trykkeri, og på første side heter det: „Prefektene i Departement Bouches du Rhone, som har

Fem
bord
støv

Et framtidssbilde, men ikke noen drøm. Allerede i flere år har Marseilles byforvaltning beskjeftiget seg med planen om å rive ned det gamle havnekvartal og bygge nye, sunne boliger og hageanlegg. „Signal“ har latt dette bilde tegne etter de franske arkitekters autentiske planer

avløst hverandre i embetet siden oktober 1940, André Viguié, Max Bonnafius og J. Rivalland, har med understøttelse av den delegerte prefekt Pierre Barraud gjort utkast til en plan for utvidelse av Marseille og regulering av de overbefolkede bydeler. Det fortelles derpå videre: Utførelsen av planen er blitt overdradd hr. Eugène Beaudouin, den ledende byarkitekt (vinneren av førstepremien i den store Rom-pris), den offisielle begynnelse av disse arbeider ble gjort 1. februar 1942 i nærvær av daværende statssekretær Lehideux, og arbeidet skjer innenfor rammen av loven om regulering og utvidelse av Marseille, som var blitt vedtatt og finansiert den 30. mai 1941.

Der inntreffer altså her det sjeldne tilfelle at et krigstiltak faller sammen med de planer som kommunestyret og regjeringen allerede for lengst har vedtatt og påbegynt.

Den tyske forsvarsmakt har med bestetelsen av det inntil da ubesatte Frankrike også måttet overta forsvaret av Marseille. En del av denne vakkert beliggende by gjaldt hittil uimotsagt som et smuthull for forbyteruvesenet. Dens kvartaler og dens art var et stadig emne for film- og romanforfattere. Særlig beryktet var det gamle havnekvartal med Rue Vivaud, „de hemmelig-

hetsfulle mords gate“ og Rue de la Tour, alfonsenes Rialto. Stanken og frekkheten holdt en fra å treng inn i denne smuglabyrinth. Det fortelles at politiet i over tredve år ikke har foretatt noen rassa i denne bydel. Myndighetene visste ikke nøyaktig hvor mange og hva for slags mennesker der bodde i dette kvartalet. Det selvskravne smuthull altså for alle dem som vilde slå seg ned i ryggen av fronten. Som tingene lå an, var det riktig først å rådføre seg med det tyske politi. Dets betenkning gikk ut på å fjerne kvartalet. Det franske innenriksministerium ga sin tilslutning, og man kom overens om å overdra opprydningen til det franske politi. Det var franskmenn som her måtte tas fatt på og evakueres, om det enn ikke var de beste franskmenn.

På denne måte kom det til den største politirassa i verden, gjennomkjemningen av alle forbyterkvartalene i Marseille.

8000 mann motorisert politi ble trukket sammen fra alle deler av Frankrike. Dertil kom over 2000 mann hemmelig politi i sivil. Man måtte være forberedt på at det vilde komme til episoder, som det franske politi kanskje ikke vilde være voksent. Derfor ble for sikkerhets skyld et tysk politiregiment holdt i beredskap for aksjonen.

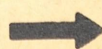
Rassiaen forløp uten episoder. Der ble ikke avfyrt et eneste skudd. Øyen-

synlig temmet aksjonens omfang enhver motstand. Jeg talte med mange av de impliserte, med dem som er blitt arrestert av det franske politi som „sterkt mistenkelige“. De bedyrer sin uskyld. Det er deres rett. Men én sa til meg: „Min herre, man foretok rassaen om natten uten hensyn til at fransk lov forbyr å betre en borgers bolig før klokken seks om morgenen.“ Det kan vel så være, men krigen er en unntagelsestilstand og de nevnte kvartaler likeså. Politioffiseren som fore-

tar undersøkelsen av de sterkt mistenketes papirer, sa meg at han hittil har anbefalt frigitt ca. 50. Skulde virkelig bare toogenhalf prosent av de to tusen sterkt mistenkte være uskyldige — undersøkelsene er jo enno i gang — så har kanskje majoriteten av resten heller ikke alltid respektert de timer da man ikke skal oppsøke andre folks boliger. Men dette er forfatningsspørsmål, og dessuten har jeg ikke til hensikt å forhåne elendigheten, i hvilken skikkelse jeg enn møter den. Det

Den franske plan for ombyggingen. Til venstre den gamle byplan, til høyre den nye. Slik har Marseilles byforvaltning for noen år siden bestemt at ombyggingen av det gamle havnekvartal skal foreta

Fem dager etter rassaen. Fra „Transbordeur“ i den gamle havnen ser en over hav og røyk inn i det sprengte kvartal

franske politi har erklært disse mennesker for mistenkelige, og jeg er ingen politimann, men litterat.

Jeg sier det fordi der her også må klarlegges et litterært spørsmål.

Man må tilgi meg at jeg atter trekker fram et tidsskrift, men jeg er nå gått opp på Transbordeuren for å lese og se. I „la Semaine“ for 4. februar 1943 står der: „Marseille er et offer for litteraturen.“ Av den lengre artikkel siterer jeg slutten:

„Det er slutten“, sukket den vakre Gino. „Kjære gamle Lisa, ditt kvartal hadde jo allerede før krigen mistet sine gatepiker. Da man gjorde rassa på mennene deres, var de forduftet. Og så var krakket der for alle, pikene og aperitiffene støvet man jo opp i værelsene bak butikkene. Bare de seriøse hus ble tilbake, hvor herrere fra regjeringen og kommunestvrets medlemmer gikk hen. Opiumshulene og kokainselgerne var jo forsvunnet allerede for lenge siden. Hva nå? Gå som kullarbeider som Gogo, gammeln, alltid truet meg med, når jeg drev om i Rue de la Tour?

Til alt hell har jeg da innrettet meg en smule med jødene. De engelske pund og dollar' ene, alle pengesorter, med trykkeren Milou. Da heller jødene, som er en smule nærsynte, for vet du, mellom oss sagt så var jo min valuta litt drøy. I mellomtiden vil jeg prøve engang å si farvel til herrere...

Men du kan si ham, Lisa, at jeg kjenner de virkelig ansvarlige, som avisene sier. Det er nemlig nettopp avisene, romanene og filmene av Pagnol med deres Raimu og Panisse og alle dem turistene har sendt oss på halsen og politiet, som det jo alltid ender med. Slik er det, på mitt æresord! Marseille er det største offer for litteraturen.“

Det er en rolig, rund påstand, og den klinger godt i mitt øre, fordi jeg på forhånd under et besøk hos prefekten Barraud hadde kommet med en liknende påstand. Jeg hadde enno ikke lest det siste nummer av „la Semaine“ og underholdt meg med prefekten om hvor havnekvartaret da har sitt dårlige rykte fra, når han var av den mening at der her bodde flere harmløse mennesker enn andre. Det lå nær å nevne litteraturen og jeg sa: „De mener altså Marseille er et offer for litteraturen?“ „De sier det riktige ordet“, svarte han meg.

Jeg var enig og gikk, men nei, en halv time seinere var jeg av en annen mening. Hva er da litteraturen? „Poesien“, sier den store general Gneisenau, „er statenes fundament“. Ganske riktig, men kan poesien frambringe noe som menneskene ikke har i seg? Det kan den naturligvis ikke. Og derfor er det heller ikke noen drømmelandskaper Marcel Pagnol har diktet. Man kan tillegge denne litterat mange overdri-velser, men man overvurderer litteraturen, dersom man anser den i stand til å finne opp ting som det i det minste ikke eksisterer en kjerne av. Det skal medgis at det var chic i de kretser hvor man kjedet seg og var blaserte, å øve seg i den sjargong som Pagnol lar sine alfonser, gatepiker og sjømenn

og uskyldige piker snakke i. Men måtte ikke dette kjeltringspråk eksistere forat han kunde heve det opp i litteraturen og — kanskje — berike det?

Marseille-folk har likt litteraturen om Marseille, og de var stolte av den. Jeg kjenner ikke til noen protest mot denne litteraturen.

Når man klatrer opp på Transbordeurens høyeste topp, ser man Chateau d'If, hvor Dumas lot greven av Monte Christo, en oppdiktet skikkelse, bo. Fem år etterat denne roman kom ut, kom Dumas til Marseille og opplevde at der allerede var en turisttrafikk til Chateau d'If. Dikteren reiste over til øya med en båt og så med forbauselse det blekkhuset greven av Monte

og på denne måte oppstår der endelig et sosialt problem. Sjelens kanalisasjon er likeså viktig som gatens kanalisasjon. Men denne kanalisasjon manglet i begge tilfelle. Forbryteruvesenets eksistens tok den største del av Marseille som en like så naturlig ting som mistralen og solen. Pagnol og alle de andre litterater kunde kanskje forgylle og romantisere dette avfall, men de har ikke produsert det. Det ligger fjernt fra meg å dømme om dette, jeg føler meg bare forpliktet til å motsi påstanden om litteraturens skyld i tilfellet Marseille, og det også bare fordi jeg er den eneste litterat som er vitne til tilintetgjørelsen av denne yndlingskueplass for forbryterlitteraturen.

Tidligere sykdomskilder, i dag grønne plener. På plassen bak børsen i Marseille lå det tidligere et liknende kvartal som i den gamle havnen. For noen år siden lot byforvaltningen det rive ned. I dag strekker det seg her vidstrakte plener med fontener

Christo skulde ha brukt. „Hva gjorde De, Dumas?“ „Jeg kjøpte det naturligvis straks!“

Vel, dette er den harmløse side ved saken, den pralende lyst til å selge drøm for virkelighet, men det er ikke noen helt vanlig harmløshet.

Til Marseille hører noen forbrytelser som skriver seg fra dens geografiske beliggenhet. Det er annenklassens forbrytelser: smughandel med narkotika og pikehandel. Disse forbrytelser trekker imidlertid andre forbrytelser med seg, falsknere, alfonser, perverse,

I nærheten av Major er husene nå styrtet sammen. Den lille kirken ved randen av havnen hever sitt hode opp i den rene luft. Man ser nå inn i det åpne rom og over grushaugene. Man kan atter øyne kollen, hvor hellene engang reiste sitt Akropolis. Jo såmen, her kan nok engang den skjønnheten blomstre som hr. Beaudouin drømmer om.

Pionérene der nede drar bort. Der blåser en kjølig vind om Transbordeuren. Jeg vil gå. Men det er enno noe jeg har på hjerte. Påstanden om at

Marseille er et offer for litteraturen, kunde oppstå hos vittige reportere, fordi den store rassa forløp uten episoder. Hadde der vært et dusin døde, skyting og flukt over takene, hadde man måttet røyke ut katakombene med flammekastere, kort sagt, var det blitt en flammende hollywoodfinale, så vilde tilskuerne vært mer tilfredse. Men noe slikt var der ikke. Enhver gikk villig dit hvor politifolkene vilde ha ham, og han gjorde det uten mye bråk. Denne forbløffende, uventede slutning var det som ga de sensasjonslystne en kald dusj. De så det trassige, frekke apasj-vesen synke sammen som et oppblåst gummidyrt morgenen etter karnevalet. Det kunde ikke de vittige folkene få inn i sine hoder. Og derfor kan de ikke finne annen forklaring enn den at hele forbryterkvartalet har vært et litterært anliggende.

Sannheten ser meget nøktern ut. Der ble ikke skutt, og alt falt sammen som teaterkulisser — fordi støvsugeren denne gang var like så stor som søppelkassen. Hvor den impliserte enn så hen, så han stålhjelmer og automatiske våpen, og idet han så henover det franske politis stridsmakt, så han det tyske politi.

Det var meningsløst å yte motstand, og derfor foregikk alt uten bråk. Alt dette har ikke noe med litteratur å gjøre, men med hygiene. Når historikere engang seinere skriver Marseilles historie, så vil de berette om den minneverdige omstendighet at politiet — det franske og det tyske — her for første gang under fjernelsen av det gamle, gotiske patrisierkvartal, som i det 20. århundre var helt oppspist av skjenselen, ble satt inn av en organisator akkurat slik som man setter inn et ingeniørkorps eller en lægetropp. Romantikken i dette arbeid er dets lydløshet og presisjon. All overdrivelseslyst som man tillegger Marius fra Marseille, forstummet over for denne vitenskapelige eksakthet. Det vilde ha vært bra for menneskene i Europa, om de med opphevelsen av det største forbryterkvartal også for første og siste gang hadde opplevd den lydløse presisjon i denne hittil største antiforbrytermaskin, denne grabb mot elendigheten.

Idet jeg til avskjed enno en gang slentrer gjennom de forbannede gater, som drømmer mot sitt endelikt, stinker og raller, kommer en pike med sky bevegelser meg i møte. På grunn av uniformen min holder hun meg for kommandanten. Hun har plukket et lite helgenbilde opp av gruset og ber meg om lov til å ta det med uten å bli mistenkt for å plyndre. Hun neier og går. Kanskje har hun villet forhåne meg og bærer sitt tyvbytte vekk under klærne. „Når det gjelder Marseille“, sa en kjenner til meg, „kan de påstå alt og bestride alt. Det kan aldri bli motbevist.“

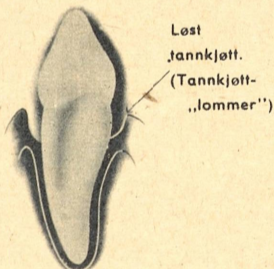
Jeg påstår at denne piken er et godt menneske. Hennes ansikt lyste som en kjerte midt i det forbannede smuget. Jeg minnes piken i Pagnols drama, som blir forlatt tilbake i havnen i Marseille. Derute går seilene til topps til ferden inn i den nye tid.

Walther Kiaulehn

MOUSON LAVENDEL

ET BEGREP
for fotografisk
KVALITETSARBEIDE

Paradentitt

er ved siden av tannråten (karies) den mest utbredte tannsykdom. Det er en sykdom i tannkjøttet og tannhalsen og forårsakes hovedsakelig ved feilaktig ernæring, mangelfull tygging og utilstrekkelig tannpleie. Forlang gratisbrosjyren „Gesundheit ist kein Zufall“ fra Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

viser vegen til riktig tannpleie.

For åndelig interesserte

Bare den som ser fortiden riktig, kan bedømme nutiden og framtiden. 30 berømte fagfolk viser i det nettopp utkomne standardverk

„Die Große Weltgeschichte“

ethvert folks historiske skjebne fra den første opprinnelsen fram til nutiden. 16 bind, 7.500 tekstsider, 3.200 bilder og 14 helsides historiske kart. Fvert bind i hellerret RM 19.50. Pris for alle

16 bind RM..... **312.—**

I tilfelle det ved levering til bestillerens land kan innrømmes en eksportrabatt på 25%, blir prisen pr. bind RM 14.63, dvs. for alle 16 bind. RM **234.—**

Verket utkommer bare på tysk. Bind VIII (Spania og Portugal) og bind IX (Italia) er utkommet. De andre bind vil utkomme med 4 til 5 måneders mellomrom. Verket er bare bestemt for eksport. Betaling kan derfor bare skje med utenlandsk valuta eller over clearing. Omregning følger etter den på innbetalingsdagen gyldige clearingkurs. Dagskurs = clearingkurs. Forlang gratis og uforbindtlig lese- og billedprøver med fargebilde av alle 16 bind.

FACKELVERLAG STUTTGART W 106 (Tyskland)

Abteilung Exportbuchhandlung

Signal

TIL
HOLMENKOLLEN
RESTAURANT

Vår!

På kjente stier:

Holmenkollen

ved Oslo